

Uredništvo: občinska konferenca SZDL Kranj, Radovljica, Škofja Loka
Tisk - Izdaja: Časopisno podjetje Kranj - Glavni urednik Igor Slavec
Odgovorni urednik Andrej Zalar

GLAS

Kranj, petek, 17. 10. 1980

Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1980 trikrat tedensko, od januarja 1984 kot poltednik ob sredah in sobotah od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Športni in turistični filmi Osmi festival odprt

Kranj - V sredo, 15. oktobra, se je z uvodno slovesnostjo v kranjskem kinu začel osmi mednarodni festival športnih in turističnih filmov, ki bo trajal do 21. oktobra. V svoji šestnajstletni zgodovini si je pridobil sloves tudi izven naših meja, potrdil zaupanje, ki mu ga je poveril mednarodni svet za telesno kulturo pri UNESCO, ko ga je proglasil za mednarodnega, s čimer je kranjski festival postal prvi mednarodni filmski festival v Jugoslaviji.

Tematsko specializirani festivali zlahka zaidejo v krizo, zato so si kranjski prireditelji oddahnili, saj je letošnja bera filmskih stvaritev na področju športa, rekreacije in turizma dokajšnja, prve ocene pa govore, da je raven višja kot v preteklih letih. Prispelo je 92 filmov iz tridesetih držav z vseh kontinentov, v festivalski spored je komisija za izbor uvrstila 41 filmov. Med njimi so trije domači, vsi slovenski.

»Zadovoljni smo s številom sodelujočih držav, kakor tudi s številom poslanih filmov, saj dokazujejo, da ta mednarodna prireditev uspešno uresničuje svoje poslanstvo,« je na sredini slovesni otvoritvi dejal Stane Božič, predsednik skupščine občine Kranj. »Kranj je sestavni del Gorenjske in s tem tudi turističnega območja, ki naj ohrani številne naravne lepote, razvije in naredi dostopnega čim večjemu številu ljudi. Udejstvovanje v različnih športnih in rekreacijskih aktivnostih vse bolj postaja zahteva in potreba delovnega človeka. Zato sem prepričan, da imajo športni in turistični filmi dolžnost, da nas obveščajo in tudi vzgajajo. Poleg tega svet postaja vse manjši in hitro dosegljiv. Zato je festival spodbuda za spoznavanje različnih krajev, ljudi in razmer. Tako nas film tudi medsebojno povezuje, kajti čimbolj se bomo poznali, bolj se bomo cenili in medsebojno spoštovali,« je dejal Stane Božič.

»Že skoraj šestnajst let vas pozdravljam s te scene,« je občinstvo pozdravil Dragan Janković, direktor kranjskega festivala in se zahvalil komisiji za izbor - Marjanu Maherju in Stanki Godnič, ki je izbrala tekmovalne filme ter mednarodni žiriji festivala, ki bo izbrala najboljše filme in jim podelila nagrade: zlati, srebrni in bronasti Triglav, nagrado komiteja za šport UNESCO, ki jo po pomenu uvrstimo takoj za zlatim Triglavom ter plaketo Kranja za najboljšo selekcijo države. Žirijo, ki je preteklo sredo že prvič zasedala, vodi Rajko Sugman, v njej pa so še predstavniki Italije, Portugalske, Turčije in Čehoslovaške. Posebno nagrado Metoda Badjura pa ho za najboljšo kamero podelilo Društvo slovenskih filmskih delavcev. M. Volčjak

Uspehi naj bodo zgled

»Nujno je, da uresničimo dogovorjeno politiko plačilne bilance naše države. Če bi presegli predvideni plačilni primanjkljaj, bi bilo to v neposrednem nasprotju s politiko gospodarske stabilizacije, hkrati pa bi ekonomske posledice bile zelo težke,« je med drugim na 13. seji CK ZKJ v uvodnem referatu poudaril predsednik predsedstva CK ZKJ Stevan Doronjski.

Ta cilj lahko dosežemo s skrajnim omejevanjem nakupov v tujini in večjo uporabo domačih surovin ter prepomateriala in z večjim izvozom, ki mora postati trajna usmeritev razvoja. Čeprav dosežki marsikje niso veliki, je med njimi vrsta omembe vrednih. Tako so si v kranjski Iskri v slabem letu dni zagotovili pri domačih proizvajalcih vrsto sestavnih elektronskih delov, ki so jih prej uvažali iz Amerike, Zahodne Nemčije, Francije, Belgije in drugih zahodnoevropskih držav; Ela iz Novega mesta, Elmos iz Svetozareva in ljubljanski Elektrovod jim v kooperaciji izdelujejo konektorje, v Iskrini tovarni Feriti v Ljubljani so začeli izdelovati komponente na feitnih jedrih, zagrebški RIZ optolizatorje, Iskra iz Sentjerneja posebne upore, Iskra iz Mokronoga kondenzatorje za profesionalne naprave, Polprevodniki iz Trbovelj in Ei Niš diode, Iskrini Magneti magnetne za telefonsko slušalko, Inštitut Mihajlo Pupin iz Beograda kremenčeve kristale in še precej takšnih primerov je. To dokazuje, da se ob dobrem sodelovanju med delovnimi in temeljnimi organizacijami v okviru sestavljene organizacije marsikaj, kar je bilo »nujno« potrebno kupovati v tujini, da narediti doma.

Veliko se bo najbrž še dalo narediti. Tako v Iskri menijo, da bi lahko v svetozarevski tovarni kablov lahko začeli izdelovati kabel, iz katerega v novomeški tovarni ELA zvijajo spiralne vrvice za telefonske slušalke in ga morajo uvažati. Iskra Železniki mora uvažati lakirano žico za navitje elektromotorjev, ker domača iz Bora ni uporabna za elektromotorje zaradi nekakovostnega laka s katerim je preločena, čeprav tehnološki postopek ni tako zahteven, da ga domači strokovnjaki ne bi znali izpeljati.

Tudi pri izvozu se premika na bolje. Iskra se je obvezala, da bo izvozila za 10 milijonov dolarjev več, kot je planirala v začetku leta, prav tako bo več prodala na tuje Sava in še vrsta drugih delovnih organizacij.

Prav na vrhu po povečanju izvoza je na Gorenjskem čevljarska industrija. Čeprav so bili že prvotni plani v poprečju za dobro petino večji od lanskih, so Alpina, Planika in Peko zlasti v družnem polletju izvozne plane še enkrat zelo povečali. Tako bodo v Planiki namesto predvidenih 18 milijonov dolarjev iztržili od izvoza kar 30 milijonov dolarjev, od tega dve tretjini na konvertibilnem področju. Izvozili bodo skoraj polovico proizvodnje.

V Peku bodo izvozili približno 40 odstotkov izdelane obutve in sicer so na konvertibilno področje v začetku leta predvideli slabih 19 milijonov dolarjev izvoza, dodatno pa so plan povečali še za milijon in 360 tisoč dolarjev. Na kliniško področje pa so planirali za 3,83 milijona dolarjev izvoza, ki ga bodo do konca leta potrojili.

Alpina pa je planirala izvoz na konvertibilno področje v višini 4,5 milijona dolarjev in bo iztržila za milijon dolarjev več, na vzhodno tržišče pa naj bi prodala za 5 milijonov dolarjev, vendar imajo sklenjenih pogodb kar za 12 milijonov dolarjev.

L. Bogataj

Na sedmim uradnem obisku v SFRJ se je mudil podpredsednik sveta ministrstev Nemške demokratične republike in minister pošte in telekomunikacij dr. Rudolf Schulze s sodelavci. V sredo je gost obiskal Slovenijo. Najprej se je pogovarjal s predstavniki republiškega izvoznega sveta o sodelovanju med državama na gospodarskem, znanstveno-tehničnem in kulturnem področju. Zatem so si gostje ogledali mednarodno priznano telefonsko centralo »metaconta« v Ljubljani in ogledali tovarno avtomatskih telefonskih central Iskra v Kranju. Čestitali so tudi Bled in okolico.

Oprema, Gobe in ozimnica

13. mednarodni sejem stanovanjske opreme z eno največjih gobarskih razstav v Srednji Evropi bo danes ob 10. uri odprl predsednik škofjeloškega izvršnega sveta Peter Petrič

Kranj - Na letošnjem jesenskem sejmu je zastopanih preko sto razstav, ki na 5200 kvadratnih metrih razstavne površine prikazujejo široko ponudbo pohištva, bele dekorative, tekstila, izdelane dekorativne obrti, kozmetike in družinske stvari, ki sodijo v opremo stanovanjske hiše in njene okolice. Prvič bo moč videti na sejmu tudi likovna dela priznanih umetnikov.

Na razstavljalcev je tokrat iz Italije in Avstrije prišlo preko 100 razstav, ki se na lanskem sejmu sodelovalo blizu dvajset let nazaj z upadom števila tujih razstavilcev na sejmišnih razstavah v Kranju opaziti njihovo večjo zastopanje na področjih prireditvah v regijah Slovenije. »Krivca« je bil lani prvič na lanskem sejmu v Kranju, kar kaže na zapletenem sistemu in zaostrenih dajstvih, zato se bo po teh vprašanih dogovoriti

C. Zaplotnik

8. STRAN:
Slovenjgraška razstava domače in umetne obrti
ZVESTOBA IZROČILU

lesnina LJUBLJANA, n.sol.o
TOZD TAPETNIŠTVO
RADOVLJICA n.sub.o.

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju delavko za opravljanje delovnih nalog in opravil

KOMERCIALNEGA REFERENTA

Kandidatke morajo izpolnjevati naslednji pogoje:

- srednja ekonomska izobrazba,
- znanje strojepisja,
- zaželeno je znanje stenografije

Delovno razmerje je za nedoločen čas. Izveden bo poprejšnji preizkus znanja in sposobnosti.

Vlogo pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Lesnina TOZD Tapetništvo Radovljica, Gorenjska cesta 41.

Krajevna skupnost Železniki

Svet KS Železniki razpisuje prosto delovno mesto

TAJNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI

Kandidat mora poleg splošnih pogojev iz statuta KS izpolnjevati naslednje pogoje:

- dokončana višja ali srednja izobrazba upravne, splošne ali ekonomske smeri,
- da ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj iz že navedenih smeri,
- da je moralno politično neoporečen,
- da ima stalno bivališče na območju KS Železniki

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Ponudbo z dokazili in opisom dosedanjih del naj kandidat pošlje na svet KS Železniki v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Izbira kandidata bo opravljena v 10 dneh po preteku roka za prijavo in bo prijavi kandidata o rezultatih obveščen.

Elektro Gorenjska

Delovna organizacija za distribucijo in proizvodnjo električne energije, n.sub.o. Kranj, Cesta JLA 6.

DO ELEKTRO GORENJSKA, n. sub.o.
 Delovna skupnost skupnih služb, Kranj, Cesta JLA 6/III

Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb objavlja prosto delovno nalogo v finančni službi

MEMORIRANJE NA MDS IN VERIFICIRANJE

- Pogoj: - poklicna šola administrativne smeri,
 - delovne izkušnje zaželjene

Delovno razmerje se sklepa za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Nastop službe možen takoj.

Pisмено vlogo z dokazili pošljite na gornji naslov najkasneje v 15 dneh po objavi oglasa.

Trgovsko podjetje MERKUR veleželeznina, n.sol.o.
 Kranj, Koroška 1

Odbori za delovna razmerja
DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE
 Kranj, Koroška 1

TOZD PRODAJA NA DEBELO, n.sub.o., Kranj
 Kranj, Koroška 1

TOZD TRGOVSKE STORITVE, n.sub.o., Kranj
 Kranj, Gregorčičeva 8

- objavljajo naslednja dela in naloge
1. VODJE PREDSTAVNIŠKE SLUŽBE
 2. PRODAJALCEV - KOMISIONARJEV
 3. ČISTILKE

- Pogoji:
- pod 1. - višješolska ali srednješolska izobrazba ekonomske, komercialne ali organizacijske smeri,
 - najmanj 3 leta delovnih izkušenj
 - pod 2. - šola za prodajalce tehnične stroke,
 - najmanj 1 leto delovnih izkušenj
 - pod 3. - nekvalificirana delavka

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov Trgovsko podjetje Merkur veleželeznina, n.sol.o. Kranj, Koroška 1, Kadrovska socialna služba.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od sprejetja sklepa.

Servisno podjetje Kranj

Tavčarjeva 45 -
 Telefon 21-282
 64001 Kranj - poštni predal 145

Razpisna komisija razpisuje potrebe po delavcih za opravljanje del in nalog:
 101/02 - vodenje tehnične operative:

Razpisni pogoji so sledeči:

- strokovna izobrazba:
- a) inženir - gradbene stroke; 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;
- b) gradbeni tehnik, 5 let ustreznih delovnih izkušenj.
- Dodatna funkcionalna znanja:
- strokovni izpit iz gradbeništva
- ostali podatki:

Kandidat je izbran za 4 leta in je lahko ponovno izvoljen. S stanovanjem ne razpolagamo.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite kadrovski službi, Servisno podjetje Kranj, Tavčarjeva ul. 45 v roku 15 dni od objave razpisa.

Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK n.sol.o. Kranj

objavlja

ZA DELOVNO SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB KRANJ

1. PROSTA DELA IN NALOGE V PLANSKO RAZVOJNEM PODROČJU

za pripravnika s I. stopnjo ekonomske fakultete

Pogoj: - končana I. stopnja ekonomske fakultete

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas. Na osnovi pravilnika o delovnih razmerjih traja pripravništvo 9 mesecev

2. DELAVKO ZA OPRAVLJANJE DELOVNIH NALOG ČIŠČENJE PROSTOROV

Pogoj: - za opravljanje del se zahteva končana osnovna šola. Delo je enozmerno, samo v popoldanskem času in je zanj določeno enomesečno poskusno delo.

ZA TOZD TISK b. o. KRANJ

DELAVCA ZA NOČNO VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE STROJEV

Pogoj: - končana osnovna šola

Delo je samo v nočnem času in je za opravljanje del določeno enomesečno poskusno delo.

ZA TOZD BLAGOVNI PROMET N.SOLO. KRANJ

DELAVCA ZA OPRAVLJANJE DELOVNIH NALOG RAČUNOVODSKA DELA V TOZD

Pogoj: - visoka ali višja šola ekonomske ali organizacijske smeri in do 3 leta delovnih izkušenj,
 - za objavljene delovne naloge je določeno 3 mesečno poskusno delo.

Za vsa razpisana dela in naloge se delo združuje za nedoločen čas. Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema tajništvo delovne organizacije TK Gorenjski tisk Kranj, Moše Pijadeja 1, v 15 dneh po objavi.

Industrijski kombinat

PLANIKA

Kranj

objavlja za potrebe DSSS naslednja prosta dela in naloge

1. REZKANJE - ZAHTEVNO
2. GRAVIRANJE

Pogoji:

- pod 1. - 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - poskusno delo traja 3 mesece
- pod 2. - 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - poskusno delo traja 3 mesece

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek kombinata Planika Kranj, Savska loka 21, v 15 dneh po objavi. O izvidu izbire bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od poteka roka za vložitev prijave.

Delavski svet delovne organizacije
Obrtno podjetje Tržič p.o.
 Trg svobode 33

razpisuje dela in naloge

individualnega poslovnega organa - direktorja DO

Poleg splošnih zakonskih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo ali srednjo izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj na odgovornih nalogah in opravih dejavnosti delovne organizacije,
- da ima ustrezne moralno politične kvalitete, ki se ocenjujejo po določenih družbenega dogovora o kadrovske politiki.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa razpisni komisiji Obrtnega podjetja Tržič, Trg svobode 33.

ČGP DELO

TOZD Prodaja Ljubljana Podružnica Kranj
 Koroška 16

nujno išče garaži za dve svoji vozili in sicer za

OSEBNI AVTO R-4 ter za KOMBI

Oglasite se osebno ali po telefonu 21-280.

ŽIVINOREJSKI VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE

DEŽURNI VETERINARJI

od 17. 10. - 24. 10.

Za občini Kranj in Tržič
RUS Jože, dipl. vet., Cerklje 147, tel. 42-015
SOKLIČ Drago, dipl. vet., Strahinj 116, tel. 47-192

Za občino Škofja Loka
HABJAN Janko, dipl. vet., Žiri 130, tel. 69-280
LIKOSAR Dušan, dipl. vet., Škofja Loka, Podlubnik 34, tel. 77-828 ali 77-863

Za občini Radovljica in Jesenice
GLOBOČNIK Anton, dipl. vet., Lesce, Poljska pot 3/a, tel. 74-629

Dežurna služba pri Živino-rejskem veterinarskem zavodu Gorenjske v Kranju, Iva Slavca 1, telefon 25-779 ali 22-781 pa deluje neprekinjeno.

ZAHVALA

Zavarovalni skupnosti Triglav, Gorenjski območni skupnosti Kranj se zahvaljujem za hitro in v redu izplačano zavarovalnino po požaru z dne 13. 9. 1980

STANIŠA IVAN
GORENJA VAS 60

SGP GRADBINEC
 Kranj

PRODAJA 29 GARAJZ

v naselju na Zlatem polju v Kranju. Cena garaže je 108.778 din.

Vpisovanje interesentov bo v torek, 21. 10. 1980 na upravi SGP GRADBINEC v Kranju, v objektu H-8, Cesta JLA.

SOD TOMAŽINČIČ
JOŽE IN IVAN

Predelovanje zdravilnih zelišč
 66310 IZOLA
 Dobrava 24 b

Obveščamo cenjene stranke, potrošnike naših čajev in drugih izdelkov iz zdravilnih zelišč, da bomo v času od 17. do 24. oktobra 1980 na Gorenjskem sejmu v Kranju razstavljali in prodajali zdravilne čaje, razna mazila, olja in kapljice iz zelišč. Poleg tega, da si boste lahko kupili vse izdelke po želji, si boste lahko ogledali okrog sto vrst zdravilnih rastlin. Vljudno vabljeni in se vam priporočamo.

Slovenjgraška razstava domače in umetne obrti

ZVESTOBA IZROČILU

Umetnostni paviljon v Slovenj Gradcu so deset dni polnili izdelki slovenske domače in umetne obrti. Strokovnjaki so povedali, kaj je najboljše, kje so meje, ko ni več ustvarjalnosti in izvirnosti.

Razstavo, že tretjo po vrsti, je pripravila Zveza obrtnih združenj Slovenije. V Slovenj Gradcu se je že dodobra udomačila.

Namen razstavne prireditve je predvsem, spodbujati vse, ki še negujejo ljudsko tradicijo, ki izročilo prelivajo v naš sodobni vsakdan, ki izvirno oblikujejo uporabne in porabne predmete.

Kajti, vse razpravljanje o naši domači in umetni obrti, o njenih vse bolj resničnih možnostih, ne bo nič pomagalo, če ne bomo imeli ljudi, ki se bodo znali in hoteli ukvarjati z njo.

Pretekla ustvarjalnost oplaja sedanjo

Domača in umetna obrt: preteklost in sedanost. V vsako sedanost je vraščena preteklost. Če se preteklost vse bolj umika sedanosti, moramo napeti vse moči, da je ne izgubimo, da jo preoblikujemo za današnji dan, kajti s tem delamo tudi za jutri.

Znano je, da je domača, ljudska obrt skorajda izumrla. Ohranili so se njeni drobci, nekaj izdelkov, ki se morejo z nekdanjimi komaj primerjati. Vendar bi se dalo oživiti vrsto ljudskih obrti, predvsem tiste, ki dajejo koristne reči. Ne le zaradi naše kulturne zavesti. Predmeti bi šli dobro v prodajo, doma in na tujem ter svetu pripovedovali o naši bogati ustvarjalni posebnosti.

Imamo izdelke, ki so se od prvotnih, ljudskih vzorcev in načinov izdelave precej oddaljili, vendar nosijo v sebi naše kulturno izročilo. Med njimi so tudi taki, ki jih preteklost ni poznala, vendar jih lahko nekako povežemo z nekdanjimi.

Nastajajo tudi izvirni izdelki, kjer teh sledi ne najdemo. Iz delavnice prihajajo unikati ali maloštevilne serije, ki jih industrija ne more izdelovati, vendar bi bile delavnice zanje lahko nekakšni preskusni laboratoriji.

Slovenjgraška razstava želi spodbujati to delo. Prva je bila pripravljena leta 1977, pobudo je dala Gospodarska zbornica Slovenije. Njeno splošno združenje - Zveza obrtnih združenj Slovenije je v treh letih priredila že tretjo razstavo, ki je do

cela potrdila, da je namen upravičen.

Prikaz izdelkov slovenske domače in umetne obrti se je v Slovenj Gradcu že dodobra udomačil. Ni težko najti prostora in ljudi, ki so pripravljeni delati pri obsežnih in zahtevnih pripravah.

Letošnja razstava je zbrala kar 2.800 izdelkov. Svoje delo je predstavilo 162 posameznikov in osem organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z izdelovanjem ali z zbiranjem in prodajo teh izdelkov: Dom, Borec in Ars iz Ljubljane, Uko iz Kroke, Svit iz Kamnika, Spominkarstvo iz Ribnice, Steklarna Boris Kidrič in Steklarska šola iz Rogaške Slatine ter Čipkarska šola iz Idrije. Iz vseh koncev Slovenije so prišli izdelki, nekaj tudi iz zamejstva: iz Nabrežine pri Trstu ter iz Borovelj in Smarjete v Rožu. Gost je bila kmetijska zadruga iz Bihaca, napovedana makedonska pošiljka pa ni prispela pravočasno. Slovenjgraška razstava namreč želi pritegniti tudi izdelovalce onstran meje ter posebej iz širšega jugoslovanskega prostora, s katerimi bi rada uskladila merila kakovosti. Seveda pa prva in glavna ostaja spodbuda izdelovalcem na slovenskih tleh.

Anton Sturm iz Zalega loga pri Železnikih je za svoje pletarske izdelke dobil najvišje priznanje - naziv mojstra domače obrti.

Najboljše, kar še, že imamo

Brez dvoma je razstavo rodil poslovni interes. Takšen, ki želi v našem vsakdanjem življenju in na trgu zavreti izdelke, ki nimajo nič skupnega z ljudskim izročilom in ustvarjalnostjo. Zato je toliko pomembnejše, da se je ob tej razstavni prireditvi oblikoval tudi umetniški interes. Složno lahko krepkeje vplivata na okus, na odnos do izvirnih izdelkov, ki se - kar z radostjo ugotavljamo - vse češče pojavljajo na prodajnih policah in po katerih tudi kupci vse raje segajo. Vendar je ponudba, posebej če se ozremo na neizkoriščene možnosti v turizmu, še vedno dokaj skromna.

Uspeh seveda prinese le kakovost. Slovenjgraška razstava jo postavlja v ospredje. Izdelke je ocenila posebna strokovna komisija in pripravila izbor za razstavo. Med njimi je izbrala najboljše in izdelovalcem, katerih izdelki so popolnoma ustrezali vsem merilom kakovosti, podelila naziv mojstra. Na področju domače obrti je priznanje mojstra prejelo pet izdelovalcev. Za lončarske izdelke Stefan Gombac iz Tešanovcev, Franc Kržan iz Velikega Podloga in Ludvik Zelko iz Mačkovcev ter za pletarske izdelke Anton Sturm iz Zalega loga pri Železnikih in Albina Klun iz Zamosteca pri Ribnici. Na področju umetne obrti pa smo dobili sedem novih mojstrov. Za keramiko je priznanje dobila Tanja Smole-Cvelbar iz Ljubljane, za tapiserije Cvetka Miloš iz Brežic, za volneno ročno tkanje Marjeta Sieberer iz Ljubljane in Vida Robič iz Gozd Martuljka, za oblikovanje celotne kolekcije v lesu Jelka Štern iz ljubljanskega Borca, za oblikovanje izdelkov iz zlata Tine Šrot iz Ljubljane in za gravure na steklo Tomislav Kočica iz Rogaške Slatine.

Mojstri so istočasno za svoje izdelke dobili tudi znak kvalitete, razpoznavno znamenje, ki bo nalepljeno na izdelkih in se sčasoma uveljavilo kot znak za ločevanje dobrih in slabih izdelkov. Znak kvalitete je komisija podelila 42 razstavljalcem oziroma četrtnini razstavljenih izdelkov. Seznam je dolg, zato bomo zapisali le nagrajence: Zorenjske, ki jih morda poznate: za izdelke domače obrti poleg Alojza Šturma še Alojz Lotrič z Gorjuš, Ciril Stebe iz Podboršta pri Kamniku in Jožefa Humar iz Strahovce; za izdelke umetne obrti pa poleg Vide Robič še Petra Plestenjak iz Škofje Loke. Znak kvalitete bo prilepljen tudi na izdelkih Čipkarske šole iz Idrije, medtem ko Uko iz Kroke ni dobil priznanja, kar naj izzveni predvsem kot spodbuda, da bo temeljiteje negoval izročilo kropskih kovaških mojstrov.

Znak kvalitete seveda ni le simbolično priznanje. Na pobudo Zveze obrtnih združenj Slovenije se v spodbujanje domače obrti vključuje tudi novi zakon o davkih občanov, ki vsebuje oprostitev plačevanja davka za vse tiste, ki se na tradicionalen način, značilen za določeno etnografsko območje, ukvarjajo z domačo obrtjo. Ugodnost je namenjena ohranjanju in spodbujanju tistih obrti, ki nimajo značaja serijske proizvodnje in terjajo veliko ročnega dela ter zato najbolj hitro izumirajo. Znak kvalitete je zato tudi mnenje, na podlagi katerega so izdelovalci oproščeni davka.

Zveza si prizadeva, da bi v davčnem zakonu enako obravnavali tudi umetno obrt, saj vemo, nenazadnje pa to kažejo tudi slovenjgraške razstave, da smo tudi na tem področju s ponudbo kakovostnih izdelkov enako skromni, da je njihov izbor razmeroma ozek.

Strokovna komisija je pri izboru izdelkov za slovenjgraško razstavo zavrnila okrog deset odstotkov poslanih izdelkov. Vsem izdelovalcem, ki niso prišli v izbor, bo poslala pismene obrazložitve, pri Zvezi pa so pripravljene organizirati razgovore, na katerih bodo izdelovalci dobili napotke za nadaljnje delo.

Sejmarsko vzdušje z napako

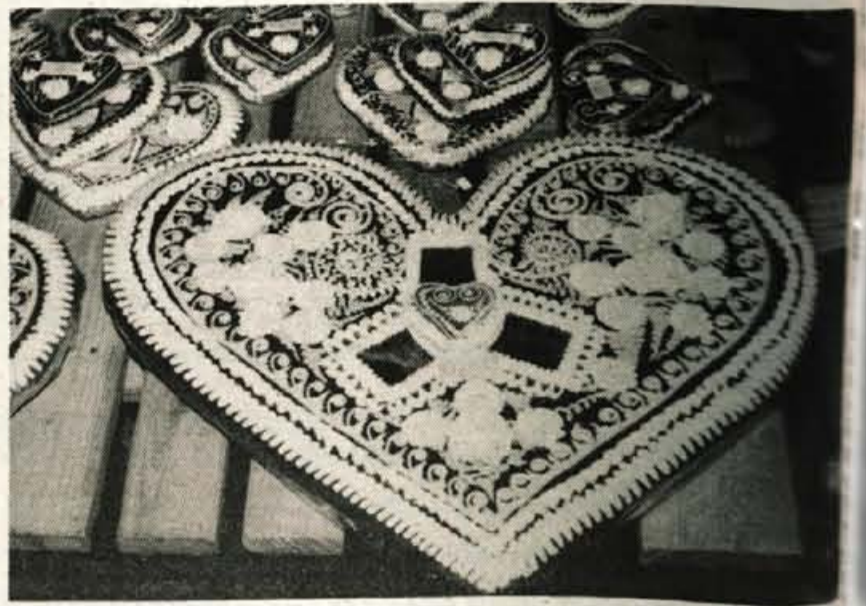
Polne stojnice. Vrvež okrog njih. Kupila bom nekaj za dom. Kupil bom nekaj za domačijo. Mošnjički se praznijo, polnijo. Sejem.

Takšno nekdanje sejmarsko vzdušje so nam želeli pričarati postavljenci razstave. Stojnice so napolnili z izdelki in razprli marele.

Toda sejem vendarle ni bil pravi sejem, kajti kupcev in prodajalcev ni bilo, vsi skupaj smo bili le gledalci. Razstava je pač razstava. Takšna postavitev nas ne bi pač prav nič motila, če se ne bi soočili z morda

Slovenjgraška razstava je pokazala, da imamo tudi izdelke, ki ljudsko izročilo prelivajo v naš sodobni vsakdan.

Lectova srca so bila nekdanj nepogrešljiva na sejmi, danes jih skoraj da ni moč dobiti, čeprav bi jih lahko uvrstili v dolg seznam izdelkov domače obrti, po katerih bi posebej turisti radi segli.

zgolj tehnično pomanjkljivostjo.

Kako lepo, so govorile radovedne oči, le kdo to dela, kje bi se dalo dobiti? Izdelki na stojnicah namreč niso bili opremljeni z imeni izdelovalcev. Napisana so bila na tablah, ki so visele ob posameznih skupinah izdelkov. Brali smo: suha roba, vrvarstvo, pletarstvo, lončarstvo, keramika, vezene, čipkarstvo, ročno tkanje, tapiserije, strojarstvo, kovaštvo, umetno kovaštvo, sedlarstvo, kotlarstvo, puškarstvo, steklarstvo, zlatarstvo, srebrarstvo, svečarstvo, lectarstvo, okrasni predmeti, spominki. Pod naslovi so bila nanašena imena izdelovalcev, brez kraja, od koder so prišli. Tako smo lahko le ugibali, kdo je kaj naredil in od kod je. Morda so hoteli postavljenci razstave prikazati le bero naše domače in umetne obrti, povedati kaj še in kaj že imamo.

Majolike, lončeno posodje, pletene košare, cekariji in jerbasi, čipke, vezene, ročno tkana pregrinjala, igrače iz blaga in lesa, lectova srca, suha roba, domiselno oblikovani predmeti iz lesa za naše kuhinje, kopica spominkov in porabnih predmetov... so mamili obiskovalce. Morda so kaj lahko kupili le tisti, ki so prišli razstavo pogledat zadnji dan. Prve dni ni bilo naprodaj skoraj nič, le nekaj igrače iz blaga in izdel-

Sedemnajstletna Petra Plestenjak iz Škofje Loke nadaljuje delo svojega deda Ivana Plestenjaka in njeni modeli za loski kruhek so v Slovenj Gradcu prejeli enak kvalitete.

Kaže, da bo neokusno, kičasto, ki nima nič skupnega z ljudskim izročilom in ustvarjalnostjo težko izriniti iz našega vsakdana. Ne polnih tristo metrov od Umetnostnega paviljona se je ponujala po sugodnih or-nah.

kov suhe robe smo našli na polnih stojnicah pred paviljonom. Ne da. Ne rečemo da vse, saj so bile razstavljeni izdelki prave dragocenosti in redki predmeti, toda nekaj bi izdelovalci lahko postavili. Tako smo odhajali iz Slovenj Gradca praznih rok in neizpolnjeni bila želja, da bi kupili majhno darilo za domače, da bi doma pokazali, da je pri nas moč kupiti lepega.

Najbolj radovednim je kazalo grenka kaplja. Ne polnih tristo metrov od Umetnostnega paviljona v vhodu na tržnico so se bahavo ponujali živopisani palčki in drugičasta šara - po ugodnih cenah kakor je pisalo na lističu. V postavljenem prizadevanjem, da bi ga iz našega vsakdana in pometal s tržnice, saj neokusna šara res nima nič skupnega z ljudskim izročilom in ustvarjalnostjo. Kaže, da bo težak, zato si lahko le želimo, da Zveza obrtnih združenj Slovenije pripravila še več sorodnih prireditev, še večkrat organizirala prodajo izdelkov domače in umetne obrti. Jih je letos v okviru velikih turov in etnografskih prireditev v Ljubljani, v Piranu in na Bledu. Ker sleherni more vplivati na okus, zvestoba izročilu.

Kraška kmečka skrinja je prišla iz delavnice Alberta in Bogomile Doljak iz Nabrežine pri Trstu. Po restavriranju starih skrinj in desetletnem proučevanju sta ustvarila nov izdelek. Po starih vzorcih posneta nova kmečka skrinja je šele prav zaživela v nekdanjem živopisanem sijaju.

Vida Robič iz Gozd Martuljka je za volnene, ročno tkane izdelke prejela naziv mojstra umetne obrti.

Ivan Jan ob izidu njegove zadnje knjige «Kokrški odred» - Foto: F. Perdan

Ivan Jan ob izidu njegove zadnje knjige «Kokrški odred»:

Kot revolucija je to pisanje»

... se ne spomnim pisca. Ivan Jan, ki bi bil leposlovec zgodovinar hkrati. Vprašanje je, kaj pisec piše kroniko: je to škodljivo ali koristno? Lahko ga zanese pri kroniki pa mora biti zgodovinsko opredeljen. Lahko pa koristi. Pisec potem ni zgodovinar z golim naštetjem dejstev, temveč požlahtni to, kar mu je pisal leposlovec in zgodovinar hkrati. Ne zgodovinsko resnično, tudi zgodovinsko so prikazani dogodki. Če pogledamo odlomek okrog bitke pri Begunju. Pogajanja. Napišete napetost ob preletavanju Nadvse razburljiv, dramatično napetost, ki se lepo bere. »Kot je oni dan, na nekakšnem večeru, ki so ga skupaj Gorenjski muzej, Osrednja Kranjska in Partizanska renesančni dvorani mestne Kranju ocenjeval profesor Janovega zadnjega največjega dela «Kokrški odred» Gorenjskimi partizani. Iz beseda, skozi zasede, Mrtvi boji pod Triglavom, Dražgova bitka so njegova prejšnja dela partizanskega življenja. In zraven let urejanja radijske oddaje «Pomnite, tovariši» Pozno poati. Šele leta 1956 je izdal prvo delo. In zdaj več kot deset let po izdaji njegovega «Kokr-

dezerterje, ki so od partizanov prestopili k belim. Zapeljani... Koliko življenj je plačalo za to. Ne bo vsem všeč njegov «Kokrški odred». Tega se dobro zaveda. Vendar, v takih delih ne sme biti lukenj, ne sme biti dvomov. Tako je bilo, in nič drugače. Pisana je z vsoto teže resnice. Zakaj potvarjati resnico? Enkrat moramo povedati vse. Ne zaradi nas. Da se bodo mladi učili na naših napakah!

Ogromno žrtev je padlo v naši borbi. Lahko bi jih bilo manj, če bi ne bilo napak, če bi ne bilo domačih izdajalcev. Toda, čeprav je padlo toliko tisoč žrtev, se je izplačalo. Kajti, če bi se ne uprli, Slovencev leta 1942 ne bi bilo več. Nad Slovenci so pripravljali genocid. To je dokazano v knjigah NOB na Slovenskem, Belogardizem. Raznarodovalna nacistična politika. Uničeni bi bili s sterilizacijo in vsemi drugimi pošastnimi načini uničevanja narodov. In veličina upora je bila v tem, da smo se uprli najboljšim vojakom na svetu. Tež strahotni sili. Najbolj izurjenim, najbolje oboroženim, najbolje opremljenim. Džingiskan je bil kurir proti tej vojski, pravi Jan.

Veliko jih je padlo. Od prvega Kokrškega odreda skoraj nihče ni ostal. V silovitosti začetka so se morali izpostavljati. Preveč. In množice niso mogle verjeti, da bi bil fašizem lahko kdaj premagan. Kumerdajeva izdaja, agenti, mojstrski poskusi gestapa vriniti svoje agente vsepovsod, celo do glavnega štaba...

»Sama dejstva več povedo, kot bi lahko napisal v romanu. Hude ocene so v mojih knjigah. Vsem ne bodo všeč. Vendar to so dejstva, neolepšana, stvarna, surova dejstva. Doslej nihče od slovenskega vodstva tega ni negiral. Sprejeli so. Človek se pa uči sproti. Kot revolucija je to pisanje...»

Hude krize je imel. Ko ni videl več poti pred seboj, je pisanje odložil. Po pol leta tudi pogledati ni hotel skladovnic papirja, dokumentacije. Moralnega mačka je nosil s seboj: do soborcev, do sebe, do odbora Kokrškega odreda, katerim je obljubil, da bo knjigo napisal, dokončal... Letos, drugo leto... Leta so pa tekla... Ko je plaval v tem deročem

toku, ni mogel ven: ali plavati, ali utoniti. Z velikimi težavami, samoodpovedovanjem, z notranjimi boji, zapisati vso resnico ali ne, kako lepšati najhujše, se je rodilo to delo. V mukah, kot je rojen materin otrok, se je rodilo tudi to delo.

Dražgova bitke pol leta ni pogledal, tako se mu je zamerila. Tepravi, ne bo pogledal vsaj tri leta...

Rad bi še pisal romane. Take kot je njegovo delo Mrtvi ne lažejo. Tri romane bi najmanj napisal ta čas. Roman gre širše. Preveden je, berejo ga tudi drugi narodi. Le tako gre lahko naša zgodovina v svet. Nazaj mora dobiti stil, ki ga je že pred leti imel. Vesel pa je vseeno, da so knjige tu. Natisnane, v lepem rdečem ali zelenem ovitku. In lahko jo bodo dobili. Kakor bodo hoteli. Za šole, za krajevne zgodovine. Morda bi naredili posebej broščuro o Titovi vasi. Ne veste kje je bila? Še niste slišali zanjo? Nemcem tik pred nosom... No, saj boste brali... Jan pa resno načrtuje in razmišlja čeprav še ves utrujen, o svoji naslednji knjigi. O Gorenjskem odredu...

D. Dolenc

RAZSTAVA IN PRODAJA POHIŠTVA na 13. sejmu stanovanjske opreme v Kranju od 17. — 24. 10. 1980

Priporočamo se za obisk!

SLOVENIJA 88

Obiščite nas tudi v naši trgovini v Vižmarjih na Plemišjevi 86.

PA NISMO SE UKLONILI

Matiška Krek — mama

... tam, kjer z Volče strmo cesta v Zakobiljek, pri kamor pogledaš: v dolino podoben, navzgor proti Oda-Malenskemu vrhu, levo proti desno proti Volči. Vse njivice zdaj so že nekaj let zravna- da bo lažja košnja, s kosil- začili so se v te bregove, da se jeli poti v svet, široke, da kamion lahko vozil po njih,

Najprej poti, potem hiša, pravi mladi gospodar. Čeprav sta tudi hiša in hlev prepotrebna popravila in obnove. Prav tako je še hiša, kot je bila v tistih dneh, ko so v njej sleherni večer vasovali partizani, kurirji, partizanski čevljarji, aktivisti, obveščevalci. Partizanski bunkerji so bili posejani tod okrog: v Rožnem hrbu, v Globoč, za Poklarjem, nad Volčo. Tu čez je šla kurirska pot z Gabrške gore, čez Delnice, Javorje, v Malenski vrh... Vse se je ustavljalo pri njih. Varno je bilo. Če so prišli v vas beli ali Nemci, so vedno prihajali od zgoraj in se spustili k hiši od «karlejša». Od spodaj gor si niso upali. In če so bili partizani tu, so se vedno lahko varno umaknili skozi žganjarno v gozd pod hišo. Nikoli niso nikogar dobili, čeprav so beli delali preiskavo za preiskavo. Vedeli so v Poljanah, da je to partizanska hiša. Od vsega začetka. Vedeli so tudi, da od drugod prinašajo hrano sem in material, za partizane. Da se tu srečujejo aktivisti, da je hiša polna partizanske pesmi. Toda udarili niso. Kot bi si ne upali...

In res je bilo pri Pétrovih živo. Tako pogumni in varni so bili, da so celo zaigrali na harmonike in zapeli. Primož je igral, pa Primožev Stane, pa Buhov Rafl... Celu zaplesali so mladi. Včasih so prirejali prave mitinge. Partizanske pesmarice so prinašali fantje in Pétrova dekleta so takoj znale zapeti pesmi iz njih.

Beli so prihajali le podnevi. Ponoči si niso upali. Morda so prišli celo do Odamove tepke in poslušali... Nikoli niso ničesar našli. Nekdo so v dimniku odkrili kos domače slanine. Da je partizanska, so tulili v mater Franco in tisti največji je dvignil mitraljez, da jo bo udaril. Pa je stala trdno, niti za ped se mu ni umaknila. Potem je povedel železo in se umaknil... Drugič so ji sami beli pod kozlom raztrosili partizansko propagandno literaturo. Marica jo je našla še pravi čas in skurili sta jo zadnji trenutek, kajti

na vratih so bili že beli. Spet niso dobili nič. Ko so odhajali praznih rok proti vrhu, so grozili nazaj, da bodo drugič požgali, če le košček najdejo. »Nismo krivi ne mi, ne vi,« je dejala Franca za njimi. »Vojna je kriva.«

Trdna je bila Franca. Še danes ne ve, kaj ji je dajalo tolikšno moč, da ni nikoli klonila. Teško življenje, ki ga je preživela še kot otrok doma v Volaki, in potem tu pri Pétru. To in pa zavest, da ne sme kloniti...

S hvaležnostjo se je spominjajo fantje, ki so tolikokrat tu dobili varno zavetje. In vedno so se pri njej tudi do sitega najedli. Skrbeli je zanje, kot za svoje sinove. In če so prihajali ušivi, je zakurila v žganjarskem kotlu...

»Nikoli mi ni zmanjkalo,« se spominja. »Vedno se je kaj našlo za lačne. Tako je v življenju: človek, če več da, več ima. Tisti, ki pa stiska, nima nikoli nič. Kot bi tudi narava bila tedaj z nami. Koliko je bilo sadja! Na njivi pod hišo nikoli ni rž tako obrodila, kot med vojno. Stirinajst mernikov na tej fliki zemlje...«

Tudi partizani so poprijeti za delo, če je bilo treba. Pri košnji, pri žetvi, če je bilo treba. Šest otrok je popravilo to in ono. Šest otrok je tedaj imela Franca. Njo samo in najstarejšo Marico je Triglavski sprejel v partijo. Angelca in Johanca sta bili Skojevki. Angelca je bila ena prvih partizanskih učiteljic. Pri Fortunu je imela šolo. Tudi najmlajša, Ciril in Lojzka sta vedela, da ne smeta nikomur ničesar povedati. Ko so zakobiljški-otroci spomladali nabirali zvončke nad Poklom, so prišli do samega bunkerja. Obveze so se sušile zunaj. K sreči je bila prva Lojzka. Takoj je obrnila otroke in nihče ni videl...

Dolga je bila ta vojna. Pri Pétrovih so jo čutili od tistih prvih dni, ko so prvi ilegalci poiskali pri njih zatočišče. Junija 1941 so prišli. Menda so skozi okna poskakali v jeseniški železarni, ko so jih hoteli prijeti Nemci. Tri ženske in dva

moška sta bila. Š pištolami so bili oboroženi. Eno so še Jaku dali. Na senu na podu so ležali nekaj dni, potem jih je Jaka vodil čez Soro v Zabji vasi, v Vinharje in do Lučin, kjer so šli čez takratno mejo v Italijo. In Jaka je pravil, da je te tovariške videl potem, ko so Poljane napadali, v Poljanski vstaji.

Dobro se Franca spominja Poljanske vstaje. Može s tega konca so se zbirali pri Mežnarju na Gori. Jaka je imel puško že od razpada stare Jugoslavije. In brzostrelko tudi. V Polejškovih gmajni ju je zakopal, le strelivo je prinesel domov. Potem je vse dal partizanom. Z vrha, z Gore, je Franca gledala na Poljane, kjer so se bili boji.

Modra meglica je stala nad Poljanami še drugi dan. Po skrivnih poteh, čez Gabrško goro se je takrat Jaka vrnil domov.

Spomladi 1942, si je Jaka nekega dne oprtal koš in se spustil v Poljane po otrobe v trgovino. V sami srajci je bil. Pred šolo so stali nemški avtomobili. Zajeli so ga z drugimi vred in devet mesecev je bil v taborišču v Innsbrucku. Tisti čas partizani niso pogosto prihajali. Ko pa se je Jaka vrnil, se je delo spet razmahnilo. Remčev Tone in Buhov Rafl sta prišla med prvimi. Jaka je partizanom pomagal graditi bunkerje, po nalogu Gorenjskega vojnega področja je vodil ranjence v bolnico Franjo in borce po skrivnih varnih poteh na druge položaje. Velikokrat jih je pripeljal tudi domov. Petindvajset jih je naenkrat imela Franca na hrani. S Farjega potoka jih je pripeljal. Albin Droč — Krtina mu jih je zaupal. Imela pa je na hrani tudi obveščevalce. Kakšne tudi po pol leta skupaj. In partizane in aktiviste iz okoliških bunkerjev. Ti so imeli pri njej redno oskrbo. Beli so bili prepričani, da imajo pri Pétru bunker tudi v hiši. S kopiti so tolkli po stenah, če bo kje votlo zadonelo, podnice trgali s tal... Tik pred koncem so jih nekaj odkrili in požgali, toda partizani so se vedno prvi čas umaknili. Škoda je le,

pravi Franca, da so ljudje tiste, ki so ostali, ob koncu vojne podri. Za deske jim je šlo. Lahko pa bi še danes stali v spomin na hude dni vojne.

Najhuje je bilo v zadnji hajki. Vsenakrog je gorelo. Vse Jazbene so bile v ognju: gorelo je pri Primožu, pri Košanec, pri Omejc. Ko je gorelo na Matikuš, se je obupni jok otrok, ki so jih Nemci zmetali v ogenj, slišal prav do njih. In ko je zagorel še Anžicev kozolec na oni strani grape, je bila prepričana, da bo gorelo tudi pri njih. Bil je pravi čudež, da so jih obšli...

Do zadnjega jim je kuhala, pekla kruh, dajala zavetje. Ko je bilo konec vojne, ji je ostalo še malo zelja. Pa ji je bilo še za tega žal, da jim ni vsega pokuhala.

Prišla je svoboda in njeni fantje so odšli. Spet so ostali sami v strmem bregu. In ljudje tam okrog so se jih skoraj ogibali. Kot bi imeli slabo vest... Hudo je bilo za kmeta takoj po vojni. Hude davke so jim pripisovali in ni bilo usmiljenja, če si bil prej še toliko dal zanje. Ni bilo prav! In ko je po vojni pričakovala zadnjega sina, zanjo ni bilo tistega kilograma sladkorja, ki so ga v Poljanah sicer delili nosečnicam...

Pa je minilo tudi to. Skromna kmečka žena je ostala Franca. Zgovorjen kot ima v gorenji izbi in ničesar ji ne manjka. Le rahlega zdravja je. Zadovoljna je z otroki, domačijo bodo pa tudi enkrat popravili, le da pota najprej narede...

18. decembra 1977 jo je kot zaslužno partizansko mamo tovariš Tito odlikoval z medaljo zasluge za narod. Priznanje, ki si ga je Pétrova mama Franca resnično zaslužila. Vesela je srečanju z njenimi fanti in s priznanjem, kot ga ji je pred kratkim dal Kalarjev Vinko, ali pa tisti nekaj drobni kurir z Gabrške gore, ki ima sedaj gostilno nekje pri Ločnici, ali pa Nagličev Pero, partizanski čevljar iz Zirov, da pri njej niso bili nikoli lačni, je vse poplačano...

D. Dolenc

STANE ŠINKOVEC

2

DACHAU

Sicer je bilo istega dne ustanovljeno tudi koncentracijsko taborišče Oranienburg, a so ga dve leti kasneje ukinili in odslej je bil tod le še sedež skupine uradov D, ki so se ukvarjali z upravljanjem koncentracijskih taborišč in, ki ga je vodil Oswald Pohl.

Dachau leži približno 16 km severo-vzhodno od Münchna, ob cesti, ki vodi proti Ingolstadt.

Na cesti, ki drži od Münchna do Dachaua, je v tistih časih puščica kazala smer v taborišče. Kažipoti so bili v značilnem bavarskem slogu, z različnimi podobami. Z ene strani skupina izmučenih esesovcev, z druge skupina veselih jetnikov muzikantov.

Pokrajina, kjer je ležalo taborišče, je v glavnem močvirnata. Podnebje tu ni zdravo. Zime so mrzle in ostre in velike količine snega zapadejo še v aprilu. Poletja so vlažna. To je znani »Dachauer Moos« — dachausko močvirje.

In prav te kraje z ostrim, vlažnim in izjemno nezdravim podnebjem, so izbrali oblastniki tretjega Rajha za taborišče. A ne slučajno. V svoji geografski ekspertizi, ki jo je sestavil Eugen Romer zaradi dokazov v procesu proti Hoessu, nekdanjemu komandantu koncentracijskega taborišča Auschwitz, je zapisal takole:

»Mest tipa Dachau in Auschwitz, se je življenje izogibalo tisočletja, ker je tam prežala smrt.«

SS pa je to pomagalo pri hitrejšem uničenju jetnikov.

Koncentracijsko taborišče je bilo sestavljeno iz dveh delov: iz upravnega z upravnimi zgradbami, kasarnami, raznimi podjetji in ustanovami ter iz jetniškega taborišča, ki so mu rekli »Schutzhaftlager«. To je imelo v Dachau obliko pravokotnika velikosti približno 600 x 300 m. Celotno področje je bilo varovano s sedmimi zidanimi stražnimi stolpi in ograjeno z visokim zidom in ograjo iz bodeče žice z električnim tokom, za katero so noč in dan hodile patrole s psi.

Glavni vhod je bil v upravni zgradbi, ki se je imenovala »Jourhaus«. Na ogromnih, že od daleč vidnih železnih vratih, skozi katera so vodili ljudi v taborišče, je bil vkovan napis »Arbeit macht frei«.

Ob vstopu v taborišče si opazil na desni strani (jug) ogromno zgradbo v obliki črke U. To je bilo gospodarsko poslopje, kjer so bile življenjsko važne naprave jetniškega taborišča. V srednjem delu sta bila kuhinja in skladišče živil, pralnica in kopalnica, ki je lahko pod prhami naenkrat sprejela 250 oseb.

Ob enem so ti prostori rabili za sprejem in odpravo številnih transportov pa tudi za mučilnico. V stranskih krakih je bilo skladišče jetniških privatnih stvari (Effektenkammer), skladišče progastih jetniških oblačil, perila in obutve, čevljiarska in krojaška delavnica in šivalnica.

Na strehi gospodarskega poslopja je bil napisan z ogromnimi belimi črkami po vsem taborišču viden napis, ki so ga jetniki ponavljali dan za dnem:

»Samo ena pot vodi v prostost. Njeni mejniki so: poslušnost, pridnost, poštenost, redoljubnost, čistota, treznost, resnicoljubnost, požrtvovalnost in ljubezen do domovine.«

Za gospodarskim poslopjem in žično ograjo na južni strani, je bil taboriščni zapor, imenovan: bunker. Sem so zapirali jetnike, ki so se kakorkoli pregrešili zoper taboriščna pravila ali če so jih kaznovali z ostrejšo kaznijo. Na dvorišču pred njim je bilo strelišče, kjer so več let opravljali eksekucije. Tu na dvorišču so bili do 1940 nameščeni tudi koli, kamor so za kazen obešali za roke jetnike. Na zvezane so naščuvali pse, ki so skakali na nesrečne žrtve in jim trgali genitalije. Ker je bila zmogljivost teh naprav očitno premajhna, so montirali v februarju 1941 v kopalnici nove, tako da so lahko obesili hkrati 52 ljudi.

Med gospodarskim poslopjem in jetniškimi barakami, levo od glavnega vhoda, je bilo obsežno zborna mesto — Appellplatz. Tu so se bili mučni, dolgotrajni jutranji in večerni apeli. Od tu so odhajale na delo in se zvečer vračale delovne skupine (Arbeitskomman-

dos). Tu, na tem mestu so do 1943 pogosto opravljali pred zbranimi jetniki kazni bičanja na »tepeznem kozlu«. Tu so morali jetniki poslušati preko zvočnikov zmagoslavne fanfare, ki so oznanjale vojaške uspehe hitlerjanskih hord. Tu so opravljali zloglasne selekcije golih jetnikov za invalidske transporte in tu so ležala nešteta, okostujakom podobna trupla jetnikov, ki so prispeli s transporti v Dachau.

Od tu je peljala proti severu široka, blizu 300 m dolga cesta (Lagerstrasse). Ob obeh straneh so bile jetniške barake, ki so jim pravili bloki. Druga od druge so bile oddaljene 10 m, tej ulici pa so pravili Blockstrasse.

Vseh jetniških barak je bilo 34. Na zahodni — levi strani so bile označene s parnimi številkami. Prvi dve s črkama C in D. Tu je bila taboriščna pisarna, delovni urad, kantina, muzej in dr. Sledile so barake od 2 — 30. To so bile delovne barake (Arbeitsblocks ali Frei-blocks). 2. in 4. so imenovali vzorčni baraki (Muster-blocks). Nikdar nista bili prenaseljeni, hrane je bilo tu vedno dovolj in jetniki so ju zato imenovali »taboriščna četrt vile«. Zasedeni sta bili le od Nemcev in Avstrijcev, torej rajshdojčerev.

Baraka 24 je bila določena čas jugoslovanska. Naši prijatelji so ji pravili tudi »Partisanenblock«, esesovci in tisti, ki smo jim bili trn v peti pa »Banditen-block«. Baraka 28 je bila namenjena poljskim, 26 pa vsem ostalim ovnikom. Tudi ta ni bila prenaseljena in v prvi sobi je bila urejena kapelica, kjer so opravljali službo božjo.

Taborišče je bilo zgrajeno za 5.000 ljudi oziroma za 180 jetnikov v eni baraki, ki je imela štiri sobe. V resnici pa je bilo v barakah daljše obdobje od 400 do 800 ljudi, dokler ni postalo stanje zaradi preobjudenosti katastrofalno. V nekaterih barakah je bilo tedaj preko 2000 jetnikov, ali namesto 45, preko 500 oseb v eni sobi.

Do leta 1943 sta vladala povsod v barakah in okrog njih neverjetna čistota in red. Ko pa so po letu 1942 pričeli prihajati v taborišče vedno številnejši transporti, so postale barake kmalu prenaseljene. Izbubile so svoj čisti izgled, k čemur je prispevalo svoje tudi pogosto pomanjkanje vode zaradi bombardiranj. Le vzorčni baraki 2 in 4 sta bili malo obljudeni in sta ostali čisti do konca.

Na tej strani je bil, označen s črko, tudi muzej. SS je hotela z nekakšnim muzejem voščenenih figur in fotografij dokazati obiskovalcem, da so v taborišču zaprti le kriminalci in abnormalni ljudje, nevarni in nekoristni za družbo, ki je zato dolžna, da jih osami. Voščene figure so prikazovale nasprotnike režima, seveda prikazane odvratno ali pa tako, da so vzbujali posmeh pri obiskovalcih. Posebno velik je bil izbor pri skupini kriminalcev, kjer so za to izbrali predvsem ljudi s tipičnimi zločinskimi obrazi, z velikimi povdarnimi brazgotinami.

Normalnih, poštenih ljudi, ki jih je bilo taborišče polno, pa jim niso pokazali, niti tega ne v kako bednih razmerah žive in umirajo.

Na vzhodni-desni strani sta bili najprej baraki A in B, kjer so bili razni laboratoriji in operacijski prostori. Najmodernejše opreme, ki je bila tu in, ki je vzbujala občudovanje obiskovalcev, bi bila vesela vsaka klinika. Toda naprave niso služile zdravljenju jetnikov, temveč njihovemu ničenju v vseh mogočih laži-znanstvenih poskusih.

Sledile so barake od 1 do 29. Prvih nekaj je bilo namenjenih bolnikom (Revier). Na tej strani je bila med ostalimi še kazenska baraka (Strafblock ali Strafkompanie) in baraka za novo prispele (Zugangsblock). Nekaj barak je bilo še posebej ograjenih z bodečo žico, ob vhodu pa je bil napis »Kriegsgefangenenlager«. Tu so bili, Ženevski konvenciji navkljub, zaprti sovjetski vojni ujetniki.

Na drugi strani taborišča se je nahajala v severo-zahodni smeri, takoj za taboriščno ograjo tovarna groze in smrti — krematorij. K njemu je spadalo še manjše strelišče in prostor z vislicami.

Sklepna prireditvev na Beli

KRANJ — V počastitev 35-letnice osvoboditve sta republiška konferenca ZSMS in poveljstvo ljubljanskega armadnega območja razpisali tekmovanje »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« s kvizom »Tito-partija-revolucija«, ki se bo zaključilo s finalno prireditvijo v decembru.

Na Gorenjskem potekajo s tem mesecu tekmovanja na občinski ravni. V Škofji Loki so udeleženci za regionalno tekmovanje v Trzinu že izbrali, v kranjski občini pa bo sklepna prireditvev 25. oktobra ob 18. uri v domu družbenopolitičnih organizacij na Zgornji Beli. Pomerili se bosta prvo in drugouvrščena ekipa s predhodnega preskusa, ki bo 20. oktobra v Kranju. Med prijavljenimi prevladujejo mladinske organizacije iz delovnih kolektivov, ki že vrsto let uspešno sodelujejo z vojniki in stare-

šinami garnizije Stane Zagar. Članske ekipe sestavljene iz vojakov in mladincev, bodo odgovarjale na vprašanja o vlogi ZKJ in Tita v boju za nacionalno in svobodno osvoboditev, o poveljniški razlozi samoupravljanja in vključevanju mladih v splošnega ljudskega odpora. V nem seštevkcu bodo upoštevali kulturne aktivnosti mladih mladih.

Na finalni prireditvi na Zgornji Beli bodo v kulturno-zabavnem programu nastopili sekstet Stane Zagar, vojaški ansambel »12. julij«, folklorna skupina »Citatorji«. Organizatorja občinskega tekmovanja sta občinska konferenca ZSMS Kranj ter vojniki in stareneote France Prešeren.

NOGOMETNI KLUB OLIMPIJA

sporoča, da iz tehničnih razlogov in zaradi slabih vremenskih razmer prestavlja izvedbo

»SUPER TOMBOLE«

napovedane

za nedeljo,

19. oktobra 1980 na
spomlad 1981.

Točen datum tombole
bo objavljen najkasneje dva
meseca pred prireditvijo.

TOMBOLSKO KARTICE OSTANEJE ŠE NAPREJ VELJAVNE IN V PRODAJI.

Na 13. sejmu stanovanjske opreme
v Kranju, od 17. do 24. oktobra

Obiščite paviljon
KOKRA KRANJ,
TOZD Globus — v
hali A:

RAZSTAVNI PROGRAM:

— stanovanjsko pohištvo (spalnice, dnevne sobe, ožičenje, kape, ške in samske sobe, predsobe)

— izdelki domače obrti (spominki) »DOM« — Ljubljana

Pohištvo prodajamo na potrošniško posojilo, brezplačno montirano na domu in dostavljamo na dom v oddaljenosti do 30 km.

Skrbnost nekega
brezna

25

MATJAŽ
CHVATAL

Proti izhodu se pomikamo resnično počasi. V štirih urah se nismo vzpelj niti za sto metrov višinske razlike. Za dodaten problem pa nam je zmanjkalo še hrane. Imamo samo nekaj sladkorja, pol zavitka mleka v prahu in dva ali tri pudinge. Mar bo ta odpravica resničen polom?

»Rožle, daj mi slušalko.« vzklidem sredi njegovega pogovora z Davom.

»Hej, Davo, ali sta prinesla kaj žrtja s seboj? Nam je vsega zmanjkalo!«

»Čudna bo, čudna.« sledi odgovor iz slušalke.

»Zakaj pa Kuži ni prišel?«

»Saj sva ga šla iskat v Trzin, pa je nekaj jamral, da ga boli glava in da ne more v jamo. Kaj hočeš, ustrašil se je zime.«

»Aaaa, pa morda ve, da je svinja.«

»Koliko imate še do Križišča?«

»Okoli petdeset metrov višinske, pa vi-
lva?«

»Sedaj sva nad WC prehodom, vsaj tako ni Vegi vpilje na uho. Ga slišiš, kako se dere?«

»Dobro, čez dve uri se vidimo na Križišču, fislim, da ni potrebno več telefonirati.«

»Zdravo!«

»Kmalu se vidimo.« mu odgovorim in klopim slušalko z žice.

»Se tri stopnje. Dajmo, vlečimo, ena dve, hoooruk, hoooruk!« govorimo, vpijemo in se

spodbujamo z bolj glasnimi kot pa veselimi krikli. Navezujem transportne vreče — prascne na konec vrvi, ki jo prijatelj vlečejo navzgor. Vreče ena za drugo izginjajo na polici enajst metrov višje. Kmalu pride vrsta za vzpon tudi zame.

»Še dva brezna do Križišča.« se glasno oddahnem, ko priplezam na polico. »potem si bomo s prijatelji lahko podali roke in skupno, sicer z opremo, ki jo bo vedno več in več, kolikor bolj se bomo bližali izhodu, in precej laže izvlekli vso to goro opreme, ki so jo nekaj dni zatem vikendaši na Goški ravni z nejevero občudovali in polglasno prigovarjali:

»Nemogoče, kako so sploh lahko toliko materiala izvlekli ven?«

Da, tudi nam se je potem zdelo nemogoče, saj vsega tistega nikoli ne bi zvelikli do avtomobilov na Goški ravni, tako utrjeni in naveličani vsega, kot smo bili, če ne bi bilo snega, po katerem smo vlekli za seboj tudi po tri transportne vreče kakor lahke sani. Po hribu z majhnim naporom je šlo navzdol brez vsakega napora.

»Vegi, Davo, se derem na ves glas, ko stojim poleg nove rumene transportne vreče na Križišču.«

»Verjetno sta odšla do velikega kapnika.« pripomni Rožle in potegne iz žepa svojo stalno spremljevalko pipico, ki si jo natlača,

priže in kot stara lokomotiva prične z velikim učinkom puhati dim. Bušmana je zgrabila prava kadilska strast, toliko da si ni pogrizel prstov, ker mu je zmanjkalo cigaret.

Od daleč spodaj iz dvorane pričnejo prihajati tih glasovi, katerih glasnost postopoma narašča. Kmalu se izza ovinka prikažeta dve brleči lučki, ki sta veselo kriknili in se pognali proti nam. Srečanje je bilo resnično prirsno. Posedemo. Davo prične iz transportne vreče vleči razno razne dobrote, ki smo jih spremljali z izbuljenimi očmi.

»O Vegi, si ti še vedno vegetarijanec?«

»Potem pa vidi.« reče Rožle, »da ti v organizmu primanjkuje živalskih beljakovin in še nekaterih mesnih vitaminov. Posledice so grozotne. Kaj ni res? Po mojem mnenju ti mora med nogami namesto lučka poganjati brstični ohrovt.« Vegi se ob naši salvi smeha samo kisle nasmehe in naprej pije čaj.

»Če hočeš omejiti rast svojega brstičnega ohrovta, ti čaj ne bo pomagal. Na, daj pojej malo te pastete, boš videl, da bo takoj bolje.« ponovno nova salva smeha zaradi Vegijevega zmrdovanja nad mesom.

»Kaprice, same kaprice.« reče Davo, »če misliš s tem varčevati si se zmotiš, saj je zelenjava dražja in slabša od mesa.« Vegi ob teh besedah vzame iz transportne vreče papir in se odstrani primerno daleč za veliko skalo.

»Hej, Vegi, si odkril kak nov poganjek ali listič?« mu še zakriči Bušman.

Skozi WC prehod je transport opreme grozotno težaven. Transportnih vreč je že trinajst. Skozi ožine med velikimi skalnimi bloki s težavo spravljamo transportno vrečo za transportno vrečo. Podajati si jih moramo dvakrat, saj sredi tega prehoda ni prostora za tolikšen kup opreme, ki bi počakal, da se premaknemo naprej in si nato v drugi polovici prehoda podajamo transportne vreče naprej do naslednjega, zadnjega brezna pred Biserno dvorano. Utrujeni končno le uspešno privleči vse transportne vreče do police nad dvajsetmetrskim breznom.

»Globina dvestoštirideset metrov — no obvestim prisotne.

Čaka nas še transport opreme, vendar pa tega nikakor ne bi zmogli ura že štiri zjutraj. Vsekakor pa se nam potrebuje tudi naspiti. Oči se nam od nemi in zaspanosti nehoti same odpirajo. V eni uri in pol prenesemo portne vreče skozi nekaj deset metrov do Biserne dvorane. Trinajst transportnih vreč nemo obleži na velikimi podornimi skalnimi bloki.

»Pamet pa taka Rožletov,« vzdihnem medtem ko je bilo Vegiju, ki je bil nepribešno nekaj blebel, popolnoma »pa si po telefonu rekel, da ni potrebno vzeti bivak opreme.«

»Pa ne jaz! To je Ceha meni reko-
bil takoj kriv tega zlodela.

Med velikimi skalami in kapnikami žemo in napremo naše štiri mrežne transportne vreče izvlečem svoje vreče, se ne morem zadržati. Pričnem ves glas preklinjati prav vse, kar zagledam, najbolj pa prekletu vodo, ki luknji tisočkrat preveč. Iz prasca sem popolnoma premočeno spalno vrečo, se je voda cedila kot od pravkar spužve. Vendar sem vseeno lahko udobno spal, saj sem imel na dnu transportne vreče zloženo čolno, za primer, da bi vreče zloženo čolno na večje vodne rove pa nam v vodi temperature sedmih Celzija resnično ni do plavanja.

Z Rožletom imava pravzaprav zelo ležišči in miren nemoten spanec, medtem se je Vegi stlačil v mrežo k Zdravcu, k Bušmanu. Pri njih je resnično veliko. Bušman, premakni že svojo leno mrežo.

»He, he, he, pa pojdi spat v svojo mrežo, he, he, he!«

»Prasec, čisto me boš zmalčil.«

»O, poglej ga svinja, karja. Zvečer hoče, aaa? No, dobro, boš pa jutri savor ven iz jame.«

Letos v okviru jesenskega gorenjskega sejma
10. jubilejna gobarska razstava

Gobe, gobja juha in še kaj...

Saj so vam še pred očmi stotine in stotine gob in gobic, ki so nam jih pripravili na čas kranjski gobarji razvrstili v belem mahu na dolgih mizah v Gorenjskega sejma. In še let pred tem! Ob njihovih razstavi praznujejo kranjski gobarji že lep jubilej: deset jeseni razstav. Vsaka naslednja je bolj od prejšnje. Vsako leto so pokazali več primerkov, vsako leto je bilo tu bolj živahno, vsako leto bolj zanimivo. Pa ne samo to! Tudi gobarska kuhinja je odlično odrezala. Saj se še spomnite lanske gobove juhe, pa gob z jajci, s kurjimi jetrci, gobove omele, pa gobjega gosebnosti, ki jim ni para. Zelo smo lahko še celo zastoj

okušali! Ne, brez gob, jesenski sejem ne bi bil več pravi sejem...

Za letošnjo, jubilejno razstavo so se kranjski gobarji seveda še posebej pripravili. Ze lani so pokazali rekordno število primerkov gob: 544 določeni vrsti in okrog 100 neopoznatih vrst gob. Od tega je bilo okrog 80 odstotkov užitnih. Letos upajo, da jih bodo prikazali vsaj toliko, če ne več. Čas je pravi, moče je dovolj in rasle bodo gobe, da bo veselje. Pri tem jim bodo pomagali tudi člani drugih gobarskih druženj, iz Škofje Loke, z Jesenic, iz Celja, Novega mesta, Sežane, Gorice in drugod.

Osem dni bo odprta razstava in vsak dan bodo ob gobah dežurni člani družine, ki bodo obiskovalcem pripovedovali o gobah. Vsak dan od 16. do 17. ure bo pa tudi brezplačna pokašina ene od njihovih gobjih jedi. Za ogled razstave ne bo posebne vstopnine, za organizirane skupine šolarjev, ki bi radi priški pogledat le gobarsko razstavo, pa bo vstopnina 5 dinarjev. Vsekakor bodo tu dobili najbolj nazoren pouk o naravi in gobah.

Lahko se pohvalimo, da je gobarska razstava na jesenskem Gorenjskem sejmu po času trajanja in kvaliteti edinstvena v Evropi. Njen sloves je segel tudi daleč čez naše meje. Veliko obiskovalcev pride vsakokrat tudi iz inozemstva, med njimi tudi priznani evropski mikologi. Seveda pa vzdrževanje take razstave, da ostane sveža vseh osem dni, terja ogromno dela od članov družine. Vsak dan prinašajo nove primerke in s svežimi zamenjujejo stare, kar je velikega pomena, da obiskovalec dobi o gobi pravo sliko.

Ce se vam bo zahotelo kislih gobic za domov, jih boste lahko tu tudi kupili. Člani gobarske družine jih bodo prinesli iz svojih kleti. In da bi se pri pokušini zastupili, se res ni bati. Vse gobe, ki gredo v kuhinjo, so najmanj dvakrat pregledane, tretjič pa še od kuharic. No, mimogrede: da bodo vsa gobja jedila, ki bodo tokrat ponudena na sejmu, imela žlahten okus - takega, kot smo ga vajeni - bo skrbela glavna kuharica sejmске gobarske kuhinje, Francka Šinko, članica gobarske družine Škofja Loka. Škoda bi bilo zamuditi...

D. Dolenc

SREČANJE PO PETDESETIH
V soboto, 11. oktobra, so se v Kranju srečali 50. obletnico mature osmoletnega klasičnega razreda Gimnazije 1929/1930. Tamnazijski ravnatelj je bil Ivan Košnik, razrednik pa Mirko Kmet, ki je spraševal in graščino. Slovensko je vodil prof. Adolf Ivančič, nemški profesor Jože Malnar, zgodovinar prof. dr. Josip Zontar, ki je v življenju edini še živ. 23. septembra je bil star 85 let. Od takrat so umrli dr. Stanič, Alojzij Figar, Stanič, Adrijan Janc, Stanič, Rudolf Veber in Alojzij. Na srečanju pa zaradi velike oddaljenosti niso udeleženi profesor dr. Vlastar, profesor Blaž Tomažič, profesor Leopold Puhar in jurist Zupan. Udeleženci so srečanja so bili: (sedijo od leve proti desni) Mira Košnik, Cvetkova, Milka Hlebec-Oman, Jauh, Jože Berčič in Ljuba Strojica pa od leve proti desni Strehovec, Vinko Roblek, Stalec, Josip Zontar, Viktor Stopar in Anton. Foto: F. Perdan

Kavalarjevi Franci v spomin

Po skoraj 93 tihih, skromnih, a znotraj tako zelo bogatih letih se je konec septembra v bohinski Srednji vasi utrla nit življenja Kavalarjevi Franci. Množica vaščanov, prijateljev, znancev od blizu in daleč jo je 1. oktobra popoldne pospremila na zadnji poti in ji še enkrat izkazala spoštovanje in čast. Vse življenje je poznala le del in skrb. V obdobjem je bila zvesta sebi in domači Markotljičevi hiši, iz katere je pred več kot sedmimi desetletji odšla služit kruh. Spominjajo se je številni planinci in drugi lju-

bitelji naših gora, saj je bila vrsto let dobra in znana oskrbnica koč pod Bogatinom. Z zlatim častnim znakom Planinske zveze Slovenije so jo sorodniki in vaščani spremili do groba s tisto ljubeznijo, ki nas povezuje s preminulimi tudi po smrti.

V častitljivi jeseni življenja se je teta Franca še vedno zanimala za dogodke doma in po svetu. Le ena želja se ji ni izpolnila: v GLASU smo jo zapisali pred dvema letoma, ko je ob 90-letnici dejala, da bi se enkrat rada šla na Uskovo in proti planini Konjški. Zdaj počiva v zadnjem domu nad ljubljeno Srednjo vasjo. S planin, ki jih je tako zelo imela rada, pa ji veter prinaša jesenske pozdrave.

TONE GOŠNIK

Črtomir Zorec POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENIŠKE OBČINE

(47. zapis)

In tako sem spet pri krajepisju - po tolikih življenjskih letih, ki pa so le nujno sodili v okvir pripovedi o Triglavskem gorstvu.

HRUŠICA

Skoraj natanko od zahoda proti vzhodu na odseku med Mojstrano in Hrušico je položena savska Dolina, pravzaprav njen domala nenaseljeni del - saj celih 6 km ni hiš ob cesti, le tu in tam kak senik na senošetih v karavanski strmini ali nad savsko strugo v Mlakah. Čudno pozabljen in pust svet! Tudi cesta, sicer asfaltirana, a nevarna nekdanja furmanska pot - pa vendar je bilo leta 1966, ko so dobro staro železniško progo, ki je povezovala Jesenice s Trbižem, demontirali, toliko obljub o novi, široki in varni avtomobilski cesti. Ostalo je vse po starem: le železnice, tako pomembne za gorsko turistiko in za smučarske centre okrog Kranjske gore, ni več...

reprezalijo za partizanski napad na gestapovce v avtu, so Nemci ustrelili 45 talcev. Od teh je bilo 35 domačinov Hruščičanov. 1 je bil iz Poljč pri Begunjah, ostali so bili z Jesenic in Javornika.

Zdaj stoji na kraju okupatorjevega zločina zares veličasten spomenik - žrtvam v časten spomin, živim v opomin. V glasen opomin pa tudi mimovozečim Nemcem, kako so se vedli njihovi sorojaki do neoboroženih in ničesar krivih talcev...

Ob skalnat trovrihi simbol OF so vkomponirane skupine borcev, talcev in izgnancev - vse v žlahtnem bronu. V spodnji del spomenika je vzdignjena kovinska plošča z besedilom pesnika Mihe Klinarja:

Po gmajnah, ob cestah, za žicami smo padli v smrt streljani, ubijani, izmučeni hlapci Jerneji in Simni Sirotniki, za čas, za vas in za ljudi, ki jih še ni.

Pomnik NOB na Belem polju pri Hrušici

No, šele na Hrušici se Dolina nekoliko spet razmakne v pobočje Karavank na severni, v pobočje Možaklje na južni strani. - Nekdaj še povsem kmečko naselje v nadmorski višini 610 m pod Hruščkim vrhom (1777 m) v grebenu Karavank. (Mar je dala vasica Hrušica visoki gori ime? Ali pa le-ta vasič?) Za Hruščevsko planino tam zraven na višini 1207 m, bi pač lahko rekli, da je dobila ime od Hrušice. Saj so domačini po vsej pasli v poletnih mesecih svoje govedo in drobnico.)

Hruščičani so danes skoraj vsi zaposleni na železnici ali v jeseniški industriji. Preobrazba vasi datira pač v leto 1906, ko so v njej naselile številne železničarske družine in dale velikemu delu vasi povsem novo lice in celo ime - Republika. Prvotno število prebivalcev se je leta 1906, ko je bila zgrajena karavanska železnica s 7877 m dolgim predorom, potrojilo. Od 216 kar na 606, do danes pa celo početverilo na 865 prebivalcev!

ČRN OBLAK NAD BELIM POLJEM

Tako bi lahko označili zločin, ki so ga nemški okupatorji zagrešili dne 27. julija 1942 prav tu, na Belem polju, poldrug kilometer zahodno od Hrušice. Kot

Avtor spomenika je akademski kipar Božidar Pengov.

TRNOVO

Belemu polju pravijo tudi Trnova, vsekakor onemu odseku, kjer so Nemci streljali talce. Kako pomembno ime! Izvirna pa najbrž od trnja, ki zarašča del gmajne, velikega ograjenega pašnika za govedo in za konje. Tudi drobnico sem že videl na tej obsežni a ne prav dobri senošeti nad cesto. - Nekoč (kdaj, tega nisem mogel zvedeti) so na Belem polju kopali sadro. Le kdo bi mi o tem kaj sporočil? Menda je bilo v letih prve svetovne vojne tu manjše vojaško pokopališče. Tudi o njem nisem utegnil kaj več zvedeti. - Vsekakor pa je že prišlo do zamenjav imen Belega polja z Belskim poljem. Le-to leži na vzhodni strani Jesenic, pri Koroški Beli (odtod ime Belsko polje) in je namenjeno širitvi železarskih obratov s Slovenskega Javornika. Torej obeh polj ne gre zamenjati, četudi sta si po imenih tako podobni.

Ker pa leži Trnova (Belo polje) med soteskama hudournikov Prešušnika in Dobršnika, se mi kar ponuja priložnost za pripoved o tesnih iz Karavank hitečega Dobršnika, ki na svoji poti z gora v dolino pada kar v šestih slapovih.

JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternej
Priredba: M. Zrinski

Josip Jurčič

Veljnik te družine je bil velik, suh cigan svetlih las in modrih oči. »All dobro veš, da je šel danes gospodar v kloster?« vpraša mladega, razmršenega cigana. »Dobro, če si me ukanil; če zastoj čakamo tukaj, v tem tihem.« »Ne, dobro sem videl. V klostru sem slišal, da je dal Peter, ki mi je dajal jedil, me je imel za čar. In mi je pravil, da je mnogo vitezov v klostru. Čuj ime Kozjak.«

35. Drugod ne moremo mimo, to je edina pot.« Če ne pride nočaj, naj počaka konopec do jutri. Rosa mu ne bo škodovala.« Rekši, odveže cigan od pasa vrstico in jo v dve gubi zadrge okoli vrbove veje nad njihovimi glavami. »Trdna je, dva vitezova drži.« reče naposled. »Povej nam, Samol, zakaj čakamo tega človeka, ki si nam ga že večkrat omenil?« vpraša star, škilast mož. »Kaj ti je storil tisti, za katerega smo pridrignili vrvo?« Veliko mi je storil, prijatelj.« reče dolgi Samol, »veliko žalega mi je napravil.«

36. »Povem vam, zakaj smo pridirjali semkaj iz daljne Ogrske. Ni še mnogokrat skopnel sneg od takrat, kar sem bil tukaj, v tej dolini postavil šotore. Nobeden izmed vas tedaj še ni bil z menoj. Sina sem imel, krepkega, močnega mladeniča, pogumnega, da med krdelom ni bilo nobenega takega njegove starosti. Bil mi je vse, z njim in zanj sem brundal po svetu. In kdo je bil, ki mi je zrušil mojo srečo? Tega človeka čakamo danes tukaj, gospodar grada Kozjaka je, onega kupa, ki ga vidite v megli.«

»Gradimo ceste, zbiramo za dom

krajevni skupnosti Stara Fužina so letos asfaltirali s prostovoljnimi prispevki krajanov večino krajevnih cest – Že dve ti zbirajo denar za izgradnjo kulturnega doma, vrta, rotorov za upokojece

Stara Fužina v Bohinju – Krajevna skupnost Stara Fužina, ki ljučuje poleg Stare Fužine še vas udor, danes šteje okoli 700 prebivalcev. Krajevna skupnost Stara Fužina je med dvajsetimi krajevnimi upnostmi v občini ena redkih, ki ma primernih prostorov za delo ajevne skupnosti in številnih orgazacij in društev, ki v krajevni upnosti aktivno delujejo. Razen ga kot izrazito turistična krajevna skupnost – saj ima največ zabnih turističnih sob v Sloveniji sploh – nima nobene dvorane, er bi bile lahko turistične, kulurne in druge prireditve.

Dolga leta so se krajanji trudili in izadevali, da bi vendarle v Stari Fužini postavili vsaj majhen kulturni dom ali kulturno in družbeno edišče, vendar jim ni uspelo. Nandje so se odločili, da bodo razpi-

Krajevna skupnost ima prostore v starem, dotrajanem objektu, kjer se je zadrževati že nevarno...

nejšo udeležbo pa morajo biti v so-sednjem gostinskem lokalju. Tudi krajevna knjižnica je v starih prostorih, kjer pa se je zaradi dotrajnosti objekta celo nevarno muditi.

Referendum za krajevni samoprispevek je ob prizadevanju krajevnih skupnosti in ob zavesti vseh krajanov odlično uspel in zdaj ga plačujejo že dve leti. Vendar pa v Stari Fužini še vedno nimajo prostorov za svojo dejavnost, niti za vrtec, ki bi ga tako zelo potrebovali.

Prav zato se v zadnjem času intenzivno pogovarjajo s predstavnikmi družbenopolitičnih organizacij skupščine občine Radovljica in s predstavnikmi skupščine občine, da bi se vendarle premaknilo in da bi v naslednjih letih dobili manjši objekt nasproti samopostrežne trgovine v Stari Fužini. S pomočjo Alpdoma iz Radovljice naj bi zgradili stanovanjski objekt z desetimi stanovanji, prostore za manjši vrtec in prostore za dejavnost upokojevcev in krajevne skupnosti. Stanovanja v

novem objektu naj bi dobili tudi stanovalci, ki zdaj prebivajo v stari Zoisovi graščini na koncu vasi. Zoisovo graščino naj bi končno preuredili v muzej in že se pogovarjajo z Jeseniško železarno, da bi rada v Zoisovi graščini uredila spominski muzej.

Stara Fužina je poznana zaradi turizma, saj v to lepo bohinjsko vas izredno radi prihajajo tuji turisti, ki si želijo miru, svežega zraka in počitka. Tega imajo vse poletje zares v izobilju, vabljava je tudi gostoljubnost domačinov, prav vseh, še posebej tistih, ki oddajajo zasebne turistične sobe. Teh sicer ni vedno manj, vendar pa tisti, ki oddajajo sobe, tožijo zaradi tega, ker v Stari Fužini ali v okolici ni primernega gostinskega objekta, kjer bi se lahko ti gostje hranili. Še posebej dober obisk je bil letos in prav gotovo bi bilo umestno razmisljati o bolj urejeni prehrani za vse tiste turiste, ki se mudijo v tem lepem bohinjskem kraju. Tako pa zdaj dopoldne ni kje

dobiti toplega obroka, saj gostinskih lokalov – razen bifeja pri trgovini – ni.

Vas je izredno lepo urejena in vsako leto je viden napredek. Tako so letos krajanji prispevali še za asfalt in so tako ceste domala vse asfaltirane. Asfalta so položili na 2500 kvadratnih metrov površine, posamezna gospodinjstva pa so prispevala od 3.700 do 4.000 dinarjev. Krajanji Stare Fužine so se torej ponovno izkazali in tudi za asfalt namenili del lastnih sredstev. Vas dobiva čisto drugačno podobo, resda tudi deloma iz združenih sredstev občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, a vendarle je prostovoljni delež krajanov še vedno visok. Prav tako kot bo visok njihov delež tudi pri družbenem centru, ki naj bi ga začeli graditi že prihodnje leto.

Krajevna skupnost seveda ni tudi brez številnih problemov, ki jih namerava postopoma razrešiti v prihodnjih letih. Radi bi dokončno in za vedno zaščitili obalo bohinjskega jezera, ki jo nekateri neodgovorni krajanji še naprej uničujejo tako, da z obrežja jemljejo pesek. Prav tako naj bi uredili vso vas, ne le posamezna območja. Ob spomeniško zaščiteni cerkvi sv. Pavla v Stari Fužini je še vedno veliko navlake, predvsem gradbenega materiala, ki kazi okolico. Lastniki naj bi material odpeljali na druga mesta, kajti pogled s ceste na spomeniško zaščiten objekt ni prav nič privlačen zaradi neodgovornih posameznikov, ki odložijo material kamorkoli se jim že zdi.

V Stari Fužini torej ne mirujejo in so stalno aktivni. Že neštetokrat,

V krajevni skupnosti Stara Fužina so posamezna gospodinjstva prispevala po 4.000 dinarjev za asfalt. – Foto: F. Perdan

Ranko Odar, predsednik sveta krajevne skupnosti Stara Fužina

ali krajevni samoprispevek in tako tudi sami pomagali pri izgradnji imernih prostorov. Danes so seje sveta in drugih organov krajevne upnosti in družbenopolitičnih organizacij v sila neprimernem objektu, kjer so morali strop podpreti, v vsaj za silo drži, sestanki s števil-

Jeseniška železarna naj bi v Zoisovi graščini uredila muzej, stanovanja pa naj bi se preselili v nov stanovanjski blok, ki ga bodo zgradili v Stari Fužini. – Foto: F. Perdan

Z Glasom, Alpetourom in pismonoši na Notranjsko

»Če te pes ne oblaja, nisi pismonoša«

Letos so se že petič zbrali gorejni pismonoše, da bi temeljiteje kot lani, ko poznajo sleherni plot in psa okrožju svoje dostave, spoznali di širšo domovino. V sobotnih junanjih urah, ko smo v Skofji Loki zbrali še njihovo poštarstvo skupino z gledno zlikanih uniformah, smo užno krenili na pot. V avtobusu se hitro razvil razgovor, sprva strovno resen, ki je kmalu izvenel v lo in že na Vrhnikih, kjer smo prvič izstopili, v vesplošno dobro dlo.

Med preko tridesetimi pismonoši poštarji Gorenjske ni bilo težko uti takega, ki bi bil pripravljen ipovedovati o svojem delu, zgodah nezgodah poštarstva dne, ki se u je v dolgoletni dostavni karieri odilo kaj nepozabnega. Šaljive-

prvi, ki naslovnik nanj stresa slabo voljo, kadar mu prinaša davek, pobira naročnino za Glas, ali paga sprejme odprtih rok in že pred vrati, kadar pričakuje pokojnino. Najbolj prijetne stranke so pa seveda mlada dekleta, ki pričakujejo pisma iz vojske...

ŠTEFAN RAVAS, Skofja Loka
»V štirinajstih letih tega svobodnega poklica – prej sem delal kot kovinar in sem bil vsako jutro žalosten, ko sem odhajal na delo – sem peš, s kolesom, mopedom ali avtobusom neštetokrat prepotoval Poljansko dolino. Moje stranke so v glavnem kmetje, nekateri tudi precej na samotni, ki jim je stik s pismonošo vsak dan dobrodošel, radi z mano posedijo in poslušajo novice iz doline. To je čisto nekaj drugega, bolj človeškega in pristnega kot pa komunikacije z nabiralniki v mestnih blokkih. V hribih sem nekoč doživel nekaj prav komičnega. Kmetica mi je obljubila orehove štruklje, ko pa sem prišel, je položila predme pokrito prazno skledo. Nisem vedel, ali se iz mene norčuje, kasneje pa se je izkazalo, da je vnuk pojedel tisto, kar je bilo namenjeno meni. To je bila zadrega!«

CVETO KNEŽEVIČ, Jesenice
»Tudi jaz raznašam pošto po vaseh, trenutno so moj teren Javorniške rovte in Planina pod Golico. Kadar je lepo vreme, se ni težko podati na pot, posebno ne za mladega človeka. Bomo videli, kako bo šlo

pozimi. Včasih je bilo treba do vsakega naslovnika priti peš, zdaj pa se do nekaterih najbolj oddaljenih vozim. Z delom se zadovoljen, četudi včasih, ko nosim kake pozive s sodišča, naletim na zaklenjena vrata.«

Na Vrhnikih smo si s pismonoši ogledali zanimiv tehnični muzej, pogosto turistično točko zgodovine in drobnih zanimivosti železnih obiskovalcev. Gozdarski, lesarski, lovski, tekstilni in prometni muzej so pritegnili tudi naše pismonoše, posebno še zgodovina njihovega običajnega prevoznega sredstva, bicikla. Razstavljeno so namreč vsi, vse od nizkega lesenega, škripajočega, na katerem bi se bilo težko ubraniti popadljivih Sultanov, tja do današnje izpopolnjene izdaje, na kateri ni dolžan nič kriv bežiš od naslovnika, ki je dobil poziv z davkarije.

Predjama, sloviti grad še slovitejšega roparskega viteza Erazma, je naša naslednja postaja. Utrdba, kjer je vitez Predjamski toliko časa trdovratno kljuboval vojaškemu obleganju, je še danes veličastna in težko dostopna. Mnogo zanimivega je videti v gradu iz časov, ko je Erazma po neuradnih virih bridka smrt iz

katapulta doletela ravno v prostorčku, tajnem koncu cesarjeve pešpoti.

Po prigrizku se spustimo v janske jame. Dobra dva kilometra pod zemljo sta nam naložila sapa, pa tudi kanček kondicije nedeljko do dostavo. Kljub temu koraku pa je podzemski Skočjanski jam z bučečo vodo kapniki vse navdušil. Nekaj celo tako, da so se odločili, potem, ko bodo »stalaktiti« stalaktiti zrasli svojega pol metra.

Družabni duh se je nadaljeval hramu veselja. Poštarji so privedli dovolj domislje, šale, uganbe najbolj posrečene je bila razpisano celo nagrada. Na koncu je postal Stefanu, ki je tekmovalje v ranju šal vzel najbolj zares večeru, ko smo se skozi dež v Skofjo Loko in Kranj, je zavzel tudi pesem, zaradi nekaj hlapov in celodnevnega prepotovanja ravno najbolj ubrano, a predo prihodnjega leta, ko se bo spet – vendar ne v mokrih – odpravili na skupen izlet v mesto, se bo zboru pridružil še nekaj glasov.

D. Žlebir
Slike: F. Perdan

BORO JOSIFOVIČ, Radovljica
Mlad človek, ki ni dolgo v tem sliuču, še ne ve veliko povedati o njih doživljanjih. Vendar se maraj zanimivega dogaja prijetnega neprijetnega. Tako je pismonoša

JOŽE HAJDINJAK, Kranj
»Že trindvajseto leto dostavljam pošto naslovnikom po vaseh in obrobju mesta. Dolgo sem služboval v Podnartu, ko pa sem se preselil v Kranj, me mestni teren ni nič kaj privlačil. Raje zmagujem hrib kot stopnice v vseh mogočih stolpninah. Delal sem tudi v špediciji, toda delo v zaprtih prostorih ni zame, rad sem na svežem zraku, rad imam ljudi, s katerimi sem kot pismonoša v najtesnejšem stiku. Ljudje pa mi jo včasih radi kaj zagodejo. Spominjam se, ko sem nekoč na prošnjo predsednika krajevne skupnosti raznašal davčne izterjave. Neka ženska me je pričakala z metlo. Od tedaj nikoli več ne sprejemem tako nevarne zadolžitve.«

Preden se odpravimo na pot, še gasilski posnetek.

MLADOST NA ZAPECKU

Poseben uvod ni potreben. 46 deklic iz krajevnne skupnosti Nemila letos kratkomalo ni nadaljevalo osnovnošolskega izobraževanja. Zaključile so prve štiri razrede in stop. Svojo prihodnost vidijo v možnostih.

Nemila je štirideset kilometrov oddaljena od Zenice. Življenje v tem siromašnem kraju, kjer zemlja ne daje ničesar od sebe, je težko. Resnici na ljubo, ne tako kot včasih. Po dolini se vije sodobna prometnica Sarajevo-Bosanski Brod. Kljub temu so nazori ljudi ostali enako ozki, primitivni, nazadnjaški. Ne uspeva, na primer, niti šola.

Pred nekaj leti se je Nemila pojavila v časopisih, ker so domačini s prostovoljnim delom zgradili pravcati nogometni stadion. Zdaj prihaja zaradi vesti, ki ji v 1980. letu skoraj ne bi mogli verjeti. Matere in očetje prepovedujejo otrokom nadaljnje šolanje.

»Za nas to ni nobena novost,« pripoveduje Hasan Mujkanović, ravnatelj osnovne šole Rade Kondić v Nemili. »Ze leta se borimo s starši, jih prepričujemo o pomembnosti obveznega osnovnega šolanja. Mnogi nas nočejo poslušati. V njih se je zakoreninilo mišljenje, da izobražena ženska ni za zakon.«

Osnovna šola Rade Kondić je ena od največjih na zeniškem območju. Obiskuje jo več kot dva tisoč učencev. Razen osrednje je še sedem podružničnih šol. V nemilski je veliko kabinetov, sodobnih učnih pripomočkov. Učitelji in učenci so se združili v naporih, da bi bil pouk čim boljši.

Zakaj torej podatek, ki poganja kri v obraze?

»Vsak začetek šolskega leta nam prinaša neprijetna ugibanja, koliko deklic iz vasi bo nadaljevalo šolanje v petem razredu v osrednji šoli, čeprav smo iz vseh krajev do Nemile organizirali brezplačen avtobusni prevoz. Od letos naprej so brezplačni tudi učbeniki.«

V Količe, hribovsko vasico, vodi prašna cesta. Na prvi pogled zemlja niti ni tako slaba, videti pa je, da se s poljedelstvom že dolgo nihče ne ukvarja. Zemlja potrebuje nego, skrb, te pa ni, odkar so se moške zaposlili ob visokih zeniških pečeh in v številnih drugih podjetjih v okolici. Prehitimo deklico, ki žene težko otovorjenega konja.

»Hodiš v šolo?«
»Zmigne z rameni.«
»Od kdaj ne?«
»Zardi, njen pogled se prikruje na prašno pot. «Od letos,« odvrne tiho.

»Zakaj?«
»Spet zmigne z rameni.«
»Te ne pusti mati, oče?«
»Ni. Samo pogled, prikovan na zemljo.«
»Koliko si stara?«
»Dvanajst.«
»Ti je žal, ker nisi v šoli?«

Spet isti odgovor: zmig z rameni.

Vzpona je konec. Vas Količi je kot grozd vraščena v strmino. Pred skromno hišico so se zbrale vaščanke ob kavi, klepetu, pletenju in predenju volne. Kakšnih deset metrov stran nekaj deklet z zanimanjem in strahom v očeh spremlja prihod vsiljivca. Kot bi slutile, da so razlog za njegov obisk.

»Kar napiši. Nimamo denarja, da bi otroke pošiljali naprej v šolo. Dokler so hodili tu, v vasi, je še nekako šlo. V Nemilo v takih krpah ne morejo. Pa za kosila je treba plačevati in kaj jaz vsem, za kaj še vse.« prva spregovori Hanifa Hazić.

»Koliko otrok imate?«
»Pet. Štirje od njih bi morali v šolo.«
»Kje dela mož?«
»V zeniškem Komradu. Malo zasluži, le okrog 4500 dinarjev. Kako naj potem otroke šolamo?«
»Ste vi hodili v šolo?«
»Nisem.«
»Ste zadovoljni z življenjem?«
»Pa, nisem. Teško je takole.«
»Hočete, da tudi vaš otrok tako živi?«
»Ama, samo da je živo, za ostalo...«

Hanifina hčerka Uma stoji ob strani in zardeva. Bister pogled ima. Kdo ve, kaj vse bi lahko postala?

»Zulejha ne more v šolo v Nemilo. Enajst nas je v hiši. Mož dela v Bistričaku. Zasluži okrog 5000 dinarjev. Štirje otroci so zdaj v šoli. Če bi šla še Zulejha, bi jih bilo pet, čez leto dni celo šest. Mislim, da je dovolj, če dva odhajata v Nemilo.«

»Vidim, da je hči lepo oblečena.«

»Ma, slabo vidite. Rabi nove čevlje. Veste, koliko stanejo? Petdeset tisočakov! Kje naj vzamem denar?«

»V šoli v Nemili je organizacija Rdečega križa. Pomagala vam bo.«

»E, tega nisem vedela.« Fatima Hazić se malo zamisli pa nadaljuje: »Ma, šole tako ne bo pogrešala. Naprej od osmega razreda je ne bi mogli poslati. Čez nekaj let bo Zulejha imela svojo hišo, svojega človeka, otroke. Živela bo kot mi.«

»Moja Zijada je dvakrat padla. Rekla sem: ni računa, da bi jo pošiljala doli v Nemilo. Spet bi padla.«

»Ste jo spodbujali k učenju?«
»Ma, kako, če pa ne vem, kaj piše v tistih knjigah. Poslala bi jo jaz in moj človek, a takole...«
»Kaj? Je posredni možitev?«

Samo štiri razrede. Bistri pogledi deklic povedo dovolj...

»E, pogled jo, koliko lepote je v njej!«

Na vratih hiše, pred katero se na soncu suši nekaj kilogramov volne, se pojavijo deklice. Ime mi je Ajka. Vsi v vasi smo Hazići. Že pred nekaj leti sem končala štiri razrede. Zdaj sem stara sedemnajst let.

»In kaj počneš ves ta čas?«
»Sedim doma, kot druge ženske.«

»One so poročene, otroke imajo.«

»Tudi jaz se bom.«

»Ti ni žal šole?«

»Kaj imam od nje? Da vse življenje prečepim ob knjigah?«

»Ne želiš v novo življenje? Svet je velik.«
»Kaj mi bo. Tako je živela moja babica, mama pa bom še jaz.«

Hasiba Hazić je ena od redkih zaposlenih žena. Dela v osnovni šoli Rade Kondić. Pove, da sta v vasi pismeni le dve ženski. »Tudi jaz sem naredila samo štiri razrede. Pri dvanajsetih sem ostala brez moža. S pomočjo učiteljev sem končala osemletko in se zaposlila. Imam sina, sedem let je star. Svoj človek sem, neodvisna od volje drugih.«

Začudi podatek, da precej staršev deklic, ki letos niso nadaljevale šolanja, ni starejših od trideset let. Nekateri so celo končali osemletko. Kljub temu so njihovi pogledi ostali ozki. Na srečo svojih otrok malokdo misli. Teško življenje, tako kaže, čaka tudi njihove potomce. Verjetno še nekaj generacij.

Imajo starši pravico upropasti življenja otrok? Morajo deklice že v dvanajstem letu čutiti breme primitivnih nazorov, morajo že v tej dobi razmišljati o možnostih, rojevanju?

Vsi izgovori, da je kriv materialni položaj staršev, niso sprejemljivi. Zlasti ne, ker se je zeniška izobraževalna skupnost odločila, da z različnimi vrstami pomoči omogoči in približa izobraževanje tudi najbolj siromašnim.

V bližini Zenice, žal je podobno tudi v več drugih krajih, so ljudje še vedno prepričani, da deklicam šola ni potrebna. V krajevni skupnosti Nemila letos ne nadaljuje šolanja 46 učenk. Med štirimi stenami bodo, v družbi starejših žena, čakale na poroko.

Otroški vadbi več pozornosti

Šolsko izobraževanje prinaša v dnevni red otrok očitne spremembe. Sami premislite: že v sedmem letu presedi otrok nekaj ur v šolskih klopih in pri domačih nalogah. Ob izdatnem umskem naporu, npr. glasbeni in estetski vzgoji se pristna gibalna dejavnost otrok znatno zmanjšuje, kar ne vpliva dobro na njihov razvoj, pojavlja se značilna šolska utrujenost.

Danes so otroci večji in težji od njihovih sovrstnikov iz preteklosti. Zaradi boljše prehrane in manjše občutljivosti za sitost jih podobno kot odrasle pesti debelost. Vzroki otroške rejenosti so v pomankanju gibanja, njihovo delo je lažje, le malo jih še prinaša vodo in kurjavo, manj je otrok kmečkih staršev; čeprav so primeri znatne pomoči otrok pri delu na polju, v obrti in drugih opravilih. Otroci mestnih staršev so znatno manj zaposleni, zadržujejo se na dvoriščih in na ulicah.

Otroci se ločijo po sposobnostih, učni vnemi, prizadevnosti, slojevitosti in drugih značilnostih, njihov uspeh je zelo odvisen od živčne zmogljivosti, ki je temelj izobraževanja. Znano je, da se vsak organizem, kakor tudi njegove vrvice, mora odpočiti in opomoči. Oddih tako od živnih sestavin, kot so možganske celice, pa mora biti še posebno izdaten. To velja za učence, ki vključujejo v delovanje pretežno živčevje in manj gibalno. Ob pretiranem, razvlečenem pouku se ruši življenjska dejavnost organizma, pojavljajo se naveliča-

nost, šolska utrujenost, motnje vida, hibe v drži. Zasičenost s podatki večkrat povzroča odpor do učenja. Pretirano sedenje vodi k slabemu razvoju, lenobnosti, potrnosti, glavobolu, rušenju prevrativite in prehrane možganov.

Pri razrednem pouku sta vadbi uradno namenjeni le dve uri. Vendar se zaradi pomankanja prostorov neugodnih vremenskih razmer in ležernih vadbi nenaklonjenih učiteljev ta vzgojna dejavnost zmeraj ne uresničuje. Učitelji večkrat otroke tudi v lepem vremenu zadržujejo v slabo prezračeni učilnici in jih krote z drugo izobraževalno vsebino. Šolska vadba je večkrat le na urniku.

Je pa veliko primerov, ko učitelji ne pozabljajo, da se učno načelo aktivnega sodelovanja učencev uresničuje le ob pomoči gibalnih pobud in svežega zraka, kar zagotavlja več zbranosti, uspešno dojetje in večji učinek v poučevanju.

Starejši gibalno siromašnega načina življenja in kvarnih navad civilizacije ne smejo prenašati na mlajše, jim ogrožati ali celo zatirati davnih gibalnih težnj. Odvečno sedenje ne sme kaziti otroškega koraka in postave.

Čas je v šolskem obdobju velikega pomena. Učenci ga morajo doživljati v prijetnem okolju, v ustaljenem dnevnem redu, v združevanju dela, učenja in oddiha, kar zagotavlja njihovo zdravje in uspeh. Prav gibalna omika in šport pa bogato obdarujeta vse otroke, ne glede na namene njihovega udejstvovanja, saj so zdravje, zmogljivost, delovna storilnost, ustvarjalnost in gibalna omikanost neločljiva celota mladih pa tudi starejših.

Nadaljevanje sledi
Jože Ažman

NOVO V KRANJU

CENTRAL

TOZD VINO KRANJ

Za kino Centrom v Kranju, Mladinska 1, smo odprli novo trgovino DISKONT, dobro založeno s prehrabeniimi artikli, vini in ostalimi pijačami.

Prepričajte se!

DISKONT

Skupna seja zveznih konferenc SZDL in ZSM Šport in telesna kultura nista nikogar lastništvo

BEOGRAD - »Problemi v športu in telesni kulturi niso po svoji naravi takšni, da jih ni mogoče reševati brez celotnega preoblikovanja na samoupravni temelji«, je dejal na skupni seji zveznih konferenc SZDL in ZSM predsednik ZSMJ Vasil Tupurkovski. »Vse subjektivne sile naše družbe so v zdajšnjem trenutku prevzela veliko odgovornost, da telesno kulturo celovito družbeno in interesno organiziramo. Moramo jo načrtovati in programirati na samoupravnih temeljih.«

Z mnogimi težavami in neljubimi dogodki, ki se ponavljajo in ki postajajo praksa, se je razprava spopadla. Nismo enotni pri pojmovanju, kaj je telesna kultura v naši samoupravni družbi. To je tudi razlog, da zaostajamo v politični akciji. Vendar smo le naredili korak naprej v razvoju telesne kulture. To se kaže v večjih družbenih vlaganjih, okrepljeni materialni bazi in v vedno večji aktivnosti naših delavnih ljudi na vseh področjih telesne kulture. Ustanovljamo samoupravne interesne skupnosti. S tem smo že dosegli začetne možnosti za podružabljanje telesne kulture in športa.

V veliko športnih disciplinah smo Jugoslavlani dosegli vrhunske rezultate in uspehe na velikih mednarodnih tekmovanjih. Če te uspehe vrednotimo, koliko je telesna kultura pomagala uresničiti osnovne cilje, zastavljene na enajstem kongresu ZKJ in desetem kongresu ZSMJ, pa s temi uspehi še ne moremo in ne smemo biti zadovoljni.

V tej družbeni dejavnosti še ni čutili dovolj napora pri oblikovanju bolj humanih medloveskih odnosov. Pri razvijanju le-teh so to trajne potrebe po nenehnem in aktivnem sodelovanju najširših slojev v telesni kulturi. Ponekod se je pokazalo in se še kaže, da so posamezne slabosti postale ustaljena praksa. Zavedati se moramo, da šport in telesna kultura nista privatizacija, tehnomenažerstvo, komercializem, mecenstvo in monopolizem, saj gre za razpolaganje z družbenimi sredstvi.

Vse bolj se krepi profesionalizem v športu. Na to so opozorili razpravljavci na skupni seji. Stane Dolanc, Trpe Jakovljevič, Zoran Polić, Milan Uzelac in drugi so bili zelo kritični o tem. Stane Dolanc je dejal: »S sprejemanjem nevrzdrnih metod s tem, da se naš vrhunski šport vzdržuje zaradi težnje po rezultatih za vsako ceno, tudi plačevanje, namesto pogojevanje športnih dosežkov, se ohranja skoraj suženjski položaj vrhunskih športnikov. Ne le, da se v take tekme ne želimo spuščati, ker tega materialno ne zmormemo. To je nezdružljivo z našim pojmovanjem vrednot in pomena vrhunskega športa. Zavedati se moramo in treba je jasno povedati, da v naši samoupravni družbi v telesni kulturi ni prostora za profesionalizem. Če ga delavni ljudje sprejmejo in želijo plačati je prav. Toda, nikakor ne v okviru organizirane množične telesne kulture. V naše odnose ne moremo prinašati tujih modelov. Tako delamo sedaj v profesionalnem nogometu in tudi drugje. To prinaša samo negativne posledice. Pri definiranju vseh ne smemo ikakoli vzorec niti v klasičnem profesionalizmu niti ne v državnem amaterizmu. Najti je treba tisto pot, ki bo sprejemljiva za našo samoupravno socialistično družbo.«

Delegati so sprejeli predlog imenovanja skupine, ki bo na podlagi prispevkov delegatov oblikovala sklepe. Ob zaključku govora je Todor Kurtović dejal: »Obdelati moramo vsa odprta vprašanja, od financiranja, ki po našem mnenju mora biti javno in funkcionalno, do profesionalizma, amaterizma in drugih aktivnosti, ki morajo prispevati k nadaljnemu razvoju telesne kulture.«

Ko je zaključeval razpravo, je predsednik ZK SZDL Todor Kurtović še dejal, da je razprava pokazala vso zahtevnost problematike in opozoril na mnoga vprašanja, ki zahtevajo rešitve. Udeleženci seje so soglasni s predlogom delovne skupine, da o vseh razpravi in gradivu vnovič razpravljajo v konferencah SZDL republik in pokrajin.

Da bomo vse to uresničili, ne sme biti aktivnosti samo v ZSM in SZDL, temveč tudi v širšem družbenem prostoru, ob polnem spoštovanju družbenega dogovarjanja in sporazumevanja.

Na koncu naj zapišemo še eno misel predsednika ZSMJ Vasila Tupurkovskega. »V vrhunskem športu se navadno govori, da je množičnost osnova kvalitete. To je samo del resnice. Množičnost sama po sebi še ne zagotavlja tistega, ki kateremu težimo. Nujno je, da opredelimo tudi postopke, ki bo zagotovil sistematični razvoj športnika. Skrajni cilj tega je vrhunski dosežek. Selekcioniranje je osnova vrhunskega športa. Normalno je, da je treba omogočiti najnadarjenjšim in najmarljivjšim najboljše možnosti in pogoje. Le od njih smemo pričakovati tudi vrhunske rezultate.«

D. Humer

Petnajsti republiški kros DELA Radovljica '80 V nedeljo nastop nad 2000 tekmovalcev

KROS DELA 80
RADOVLJICA, 19. 10. 1980

RADOVLJICA - Občini Radovljica in njenim telesnokulturnim delavcem je bila zaupana organizacija jubilejnega petnajstega republiškega krosa občinskih reprezentanc za pokal DELA '80. Telesnokulturni delavci v Radovljici so se zavedali, da je to velika naloga, ki jo bo treba vestno opraviti. Ta priljubljena zvrst tekaške rekreacije je letos prvič na Gorenjskem. Zato so telesnokulturni delavci v Radovljici krepko zavili rokave. Organizacija bo tako kot so bile doslej vse športne prireditve v tej občini.

Za to zahtevno organizacijo so se Radovljčani začeli pripravljati pravočasno. Zavedali so se, da bodo v nedeljo, 19. oktobra, očeli športne javnosti uprte v ta konec Gorenjske. Republiški kros, ki je letos že petnajsti, je letošnja najmasovnejša športna prireditev. Na startu se pričakuje nad petdeset občinskih reprezentanc z nad dvatisoč nastopajočimi v vseh kategorijah.

Čeprav je oktobra nagajalo vreme, so občine vendar pravočasno spravile pod streho svoje občinske kroso. Leti so bili hkrati izbor za sestvo občinskih reprezentanc za republiški kros. Po občinah Slovenije je bila na teh občinskih preglednih jesenskih krosih odlična udeležba. Vsi so se zavedali, da morajo na republiški jubilejni petnajsti kros DELA priti dobro pripravljeno, če hočejo posesti po najvišjih možnostih. Povod so v reprezentanco izbrali najboljši. Prav zato bo radovljiski nedeljski kros merjenje moči posameznih občin.

Tako kot v Radovljici so tudi vse občine

reprezentance, ki bodo nastopile v nedeljo, odlično pripravljene za ta republiški kros. Start bo ob 10. uri pri letnem kopališču v Radovljici.

Letošnji jubilejni republiški kros občinskih reprezentanc Dela bo to leto dobil še posebno obležje. Ta dan bodo na startu tudi pripadniki naše armade. Tu bodo imeli tudi svoje tekmovalce vojak ljubljanskega armadnega oddelka.

Ob deseti uri in petnajst minut bo start mlajših pionirjev letnik 1968, ki bodo morali preteči 1000 metrov, za njim se bodo na isto progo in istega letnika podale mlajše pionirke. Tisot metrov dolgo progo bodo morali preteči tudi mlajši pionirji in pionirke letnika 1967 ter starejši pionirji in pionirke letnik 1966 in 1965. Ob 11.35 bo start mlajših mladincev letnik 1963 - 64 na 2000 metrov dolgi progi. Za njimi se bodo na pot podale mlajše mladinke letnik 1964. Preteči bodo morale 1500 metrov. Na 3000 metrov bodo tekli starejši mladinci, starejše mladinke bodo imele 2000 metrov dolgo progo. Start članov, letnik 1960 in starejši, bo na 5000 metrov ob 12.30, ob 12.50 bodo na 2000 metrov dolgo progo šle članice letnika 1961 in starejše. Veterani A in veterani B bodo imeli 4000 metrov dolgo progo. V kategoriji veteranov A lahko startajo tisti, ki so rojeni od 1940 do 1945, veterani B pa letnik 1939 in starejši. Ob 13.45 bo start pripadnikov JLA na 3000 metrov dolgi progi. Ob 14.30 bo proglasitev močnega zmagovalca in vsemostranskega prvaka jubilejnega petnajstega kroso DELA '80.

D. Humer

Hokej Kandidati za reprezentanco

LJUBLJANA - Za prvi prijateljski reprezentančni članski hokejski dvoboj med reprezentancami SFRJ in NDR, ki bo 28. in 26. oktobra na Jansenicah in Celju, je strokovni svet pri Zvezi za hokej Jugoslavije določil šestindvajset reprezentantov. Trener državne reprezentance Vladimir Pelha iz ČSSR ni zadovoljen s formo kandidatov. Kandidati za člansko reprezentanco so v prvih kolih zvezne hokejske lige pokazali bore malo. Zato bo potrebno več zavzetosti pri treningih v tistih možnostih, iz katerih prihajajo reprezentantje.

Kandidati za bližnji dvoboj z NDR med člani so: vratarji Pretnar (Jesenice), Prusnik (Olimpija), branilci: Vidmar, Kavac, Ogrin (vsi Olimpija), Filipovič (Celje), Ivan Šešop, Mlinarec, Razinger (vsi Jesenice) ter napadalci: Horvat, Hafner, Šuvak, Bešič, Klemenc, Pavlič (vsi Jesenice), Zbontar, Bahč, R. Hiti, Petič, G. Hiti, Sekelj, Kuret, Režek (vsi Olimpija), Dunda (Partizan) in Kučera (Crvena zvezda). Če bo potrebno, bo trener v reprezentanco poklical tudi Albina Felca.

dejo vratarji: Noč (Jesenice), Zdebar (Olimpija), Dabovič (Crvena zvezda), Zlokočič (Spartak), branilci: Burnik (Olimpija), Aleksič (Partizan), Kelih, Klinar, B. Pajič (vsi Jesenice), Andrič, Kosovič (oba Crvena zvezda), Hes (Spartak), Škrabec (Medveščak), napadalci: Borse (Kranjska gora), Piperski (Partizan), Gorenc, Beribasa, Pesteror, Šventer (vsi Tivoli), Špali, Tkalec (oba Medveščak), Pajk, Krevsel (oba Jesenice), Zupanec (Celje), Vavotec (Crvena zvezda), Bognar (Spartak), Hošek (Vojvodina).

dh

Jeseničani zmagali v Beogradu

BEOGRAD - V nadaljevanju prve zvezne hokejske lige so lep uspeh na gostovanju dosegli hokejisti Jesenic. V lepi in kvalitetni igri so premagali vodilni Partizan. Jeseničani so bili v premoči v zadnji tretjini srečanja, saj so v tej odločilni tretjini dali kar sedem zadetkov.

Pri tem se je najbolje izkazal Ivan Šuvak, ki je dosegel pet golov, dva je dal M. Pajič, po enega pa Mlinarec, Hafner in I. Ščep. V drugem tokrovnem srečanju je za presenečenje v Zagrebu poskrbel domači Medveščak, ki je premagal beogradske Crveno zvezdo. Čeprav je Zvezda prišla v Zagreb po zmago, so se Beograjčani tokrat opekli. Medvedice so bili le boljši.

Izida: Jesenice : Partizan 2:10 (1:1, 1:2, 9:7), Medveščak : Crvena zvezda 5:3 (1:1, 3:1, 1:1).

dh

Tržičani na krosu

TRŽIČ - Komisija za rekreacijo pri TKS in ŠSD Polet z osnovne šole heroja Bračiča sta uspešno izvedla letošnje občinsko prvenstvo v krosu. Kros je bil zaradi slabega vremena dvakrat preložen, zato je bila udeležba v tretjem poskusu nekoliko slabša. Kljub vsemu je še vedno nastopilo 200 tekačev, predvsem mlajših, manjkali pa so starejši občani in predvsem občanke. Na tem prvenstvu so tudi izbrali tekače, ki bodo predstavljali tržičko občino na za-

Med člani je zmagal Peter Mihelič - Foto: J. K.

Obvestila

GODEŠIČ - Mladinska organizacija z Godešiča je priredila v počastitev krajevnega praznika mladinski namiznoteniški turnir za prehodni pokal KS Godešič. Turnir je bil dobro pripravljen, yabilu pa se je odvalilo le šest mošttev. Zmagala je ekipa Zrnica, druga je bila Gorenja vas, tretji pa Godešič. Organizatorji upajo, da bo prihodnje leto turnir bolj množičen.

A. Igljar

TRŽIČ - Komisija za rekreacijo telesnokulturne skupnosti Tržič pripravila tudi letos dve zbirni mesti za akcijo »Na teku se dobimo«. Pričetek vadbe bo v torek, 21. oktobra ob 18. uri pred osnovno šolo v Križah in dan kasneje ob isti uri pred osnovno šolo v Bistrici. V Križah bo vodja akcije Franci Dobri, v Bistrici pa Franc Homan.

J. K.

TRŽIČ - Šahovsko društvo Tržič je priredilo redni mesečni hitropotezni turnir. Sodelovalo je 14 šahistov in šahistek. Zmagal je Dušan Borštar, pred Serčičem, Škrjancem, Andrejem Locom, Gubičem in Simonu Borštar.

J. K.

TRŽIČ - Sindikalna konferenca tržičkega Zlita je priredila balinarsko tekmovalno ekip delovnih organizacij, združenih v sestavljeni organizaciji gorenjskih lesarjev in gozdarjev. Zmagala je ekipa Jelovčev iz Škofje Loke pred Zlitom, Gradom iz Škofje Loke, GG Bled in LIP Bled.

J. K.

Novo vodstvo skakalcev

LJUBLJANA - Na prvi seji Odbora za skoke Smučarske zveze Slovenije so potrdili nove organe v smučarskih skokih republiške zveze. Na skupščini letos spomladi je bil izvoljen novi predsednik odbora za skoke SZS. Novi predsednik je sedaj Jože Kavčič iz Kranja. Podpredsednika sta postala Zoran Mrak iz Logatca in Albert Šeba iz Ljubljane. Sekretarke pošte bo opravljal Janez Bukovnik iz Kranja.

Posamezne komisije bodo vodili naslednji smučarski delavci: Janko Goršek iz Ljubljane bo predsednik strokovnega sveta, predsednik gospodarske komisije je Damjan Mlinar iz Ljubljane, predsednik tekmovalne komisije bo še naprej Jože Javornik iz Kranja, Vili Vrhunc iz Ljubljane bo vodil komisijo za organizacijo državnih prvenstev; Zoran Mrak pa komisijo za razvoj smučarskih skokov. Vsi bodo sestavljali sekretariat odbora za skoke SZS, ki ga vodi Jože Kavčič.

J. K.

Jože Javornik novi predsednik

KRANJ - Na zasedanju mednarodnih (FIS) sodnikov za smučarske skoke SZS so sodniki predlagali za novega predsednika (poverjenika) FIS sodnikov v Jugoslaviji Jožeta Javornika iz Kranja. Na skupščini Smučarske zveze Jugoslavije pa so ga delegati tudi potrdili in bo tako vodil naše mednarodne sodnike do olimpijskih iger v Sarajevu. V odboru pa so še Svetozar Guček, Iv. Černillec, Sandi Kotnik in Pavel Krznarič.

V letošnji sezoni bodo naši FIS sodniki na tekmovalnih opravljali naslednje funkcije: Iv. Černillec bo sodnik za stil na svetovnem mladinskem prvenstvu v skokih v Schonschu (ZRN), Aci Leben pa bo sodeloval kot kontrolor merilcev na svetovnem prvenstvu v poletih v Oberdorferu v Zahodni Nemčiji. Sandi Kotnik pa je že dolga leta za sodnika na svetovnem prvenstvu v Oslu leta 1982. Dolžnost tehničnih delegatov na FIS tekmovaljih pa bodo v sezoni 1980/81 opravljali iz Jugoslavije Jože Javornik, Sandi Kotnik, Svetozar Guček in Lado Goršek.

Alpsko smučanje
Tudi
smukaši
vadili

KRANJ - V Val Senalesu je bila na deseterdnevem treningu tudi jugoslovanska reprezentanca v smuku. Trener Tomo Levonik je na tem treningu dobro spoznal, da so naši fantje tudi v smuku sposobni dobro voditi. Le še tehnik jim primanjkuje. V desetih dneh so fantje Noč, Jemc, Šarabon, Mascar, Košak, Brdar, Novak, Dolinšek, Puhaj, Pieterček in Planinšek spoznali tehniko vožnje smuka. Vsi so dobili tisto kar jim je primanjkovalo.

A REPREZANTANCA V MARIBORU - Pod vodstvom trenerja Filipa Gartnerja je imela sedemdesetdnevni trening v Mariboru tudi prva jugoslovanska A garnitura. V sedmih dneh so trenirali na prostem in v telovadnici. V popoldanskem času so naši alpinisti vadili tudi odbojko, kosarko in mali nogomet. Bili so gostje Ptujca, kjer so jim privedli prirečen sprejem.

V nedeljo Križaj, Strel, Kuralt, Zibler, Franko, Oberstar, Cerkovnik in Benedik spet odpotoje na snežni trening v Val Senales. V tem italijanskem smučarskem središču je zapadlo spet nekaj novega snega tako, da bodo naši fantje lahko slalom in veleslalom trenirali na daljših progah. To jim bo koristilo. V Mariboru je bil z našimi reprezentanti tudi masni Ljubljancin Abhin. Fantje so bili z njegovim delom izredno zadovoljni. Prav gostje bi bilo prav, da se tudi za Abhina zagotovijo finančna sredstva, da bo z našimi reprezentanti celo smučarsko sezono.

Naši alpinci imajo v letošnjem svetovnem pokalu pravico nastopa z devetinosem tekmovalci. V reprezentanci jih je sedem tekmovalcev. Devetega člana bodo naši izbrali na osem preglednih tekmah, ki bodo skupaj z našimi B reprezentanti. Zagotovo je, da bo naša osmerica, ki je v sedanjih sestavi nastopala na kriteriju prvega snega v Valpila na kriteriju drugega snega v Val d'Iseru. Tu bodo namreč od 3. do 6. decembra prve tekme za svetovni pokal. V tem ugodnem nastopu so naši v lanskem sezoni dosegli izjemen uspeh.

Košarkarski turnir paraplegikov

V soboto, 18. oktobra bo v športni dvorani na Planini v Kranju 5. kolo košarkarskega turnirja med paraplegiči slovenskih regij. Organizacijo tega turnirja je prevzelo Društvo paraplegikov gorenjske regije pod pokroviteljstvom TKS Kranj in s pomoči delovnih organizacij lakarji v Kranju, Tekstilindusa in Zavarovalnica skupnosti Triglav Kranj. Nastopiti bodo ekipa iz Ljubljane, Novega mesta, Maribora, Celja, Kamnika, Ponikev in Kranja. Te rebo revija vseh najboljših igralcev iz cele Slovenije, ki so istočasno tudi člani državne reprezentance. Nastopila boosta naši nosilca srebrnega in bronastega odličja v letošnje olimpijade invalidov Okrova in Pernelj.

Po dosedanjih rezultatih vodi Ljubljana in pred Novim mestom. Kranj pa je tretji in bo na domačem igrišču poskušal svoje uvrstitve izboljšati.

Turnir se bo začel ob 8. uri s krajnjim kulturnim programom, zatem pa se bodo začele tekme 1. kola. Popoldne bo bilo tekme za 3. in 4. mesto ter finale za 2. mesto.

Rokomet Zanimivo v Škofji Loki

KRANJ - Jutri in v nedeljo bodo v drugi zvezni rokometni ligi - sever odigrali osmo kolo. Derbi srečanje sedmega kola bo jutri ob 18. uri v dvorani na Podnu v Šk. Loki, ko se boata srečali ekipi z vrha lestvice Alpa in Borovo. Rokometnašice Alpa bodo nastopile v popolni postavi, zato se lahko pričakuje izredno zanimivo in borbeno srečanje.

V republiški rokometni ligi ob gorenjskih predstavnikov igrajo na domačem igrišču le rokometnašice Peka iz Tržiča, ostali dve ekipi Jelovica in Preddvor pa gostujejo. Tekma Peko : Minerva, ki bo jutri ob 19. uri na igrišču v Križah, bo izredno borbeno, kajti gostje iz Žalca so borbeno ekipa polna precečenosti.

V drugi moški republiški rokometni ligi - zahod bodo rokometnašice Kamnika jutri zvečer gostovali v Grosupljem. Žabničani pa v Ribnici pri ekipi Ialasa.

V zenski republiški rokometni ligi - zahod bo najzanimivejše srečanje sedmega kola v nedeljo dopoldne ob 10.30 uri v Križah med ekipama Peka in Alpa. V nedeljo ob 10. uri pa bo srečanje Kamnik : Novo mesto, rokometnašice Dupelj pa gostujejo v Zagorju.

V mladinski republiški rokometni ligi - center bodo jutri in v nedeljo odigrali osmo kolo. Razen ekipe Kamnik, ki se bo pomerila v nedeljo ob 11. uri z ekipo Olimpije, vse ostale gorenjske ekipe gostujejo. Mladinske skupine - center pa bodo v sedminkolu igrali takole Kamnik : Olimpija, Preddvor : Alpa, ekmi bosta v nedeljo dopoldne, Polje : Duplje in Šentvid : Ita Kotevč.

NOGOMET Bohinj vodi

Po 4 kolu nogometnega prvenstva Gorenjske so člani Bohinja A prevzeli vodstvo. Marljivo nogometni delavci v Bohinju so zbrali zadostno številno igralcev, tako, da tekmujejo kar z 2 članskimi ekipami ter s po eno pionirsko in na novo kadetsko. Igralci so disciplinirani in vedno oblikujejo treninge, funkcionirajo pa skrbijo za nemoten potek dela v klubu. Zato so tudi vidni rezultati. Jesenice so v gosteh s težavo igrali neodločeno, dočim je v lokalnem derbiju Lescam uspelo z Bledom igrati neodločeno. Vodi Bohinj A pred Jesenicami pri pionirjih pa Bled pred Bohinjem.

J. Kuhar

E. Nožar

Pionirji so pokazali na tekmovanju v Naklem zadovoljivo znanje - Foto: J. Zaplotnik

Gasilci kranjske občine tekmovali

Naklo - Občinska gasilska zveza Kranja, ki združuje 38 teritorialnih in pet industrijskih gasilskih društev, je skupaj z gasilci iz Naklega, TVD Partizan Naklo in krajevno konferenco SZDL Naklo priredila v soboto in nedeljo v Naklem letošnje občinsko gasilsko tekmovanje. Udeležilo se ga je 86 ekip, ki so bile razvrščene v 12 kategorij. Rezultati tekmovanja so vzpodbudni, kar kaže na napredek gasilstva v kranjski občini in na njegov rastoč pomen. Gasilci kranjske občine želijo svojo dejavnost še izpopolniti in jo obogatiti ter vključiti v delo še več mladih in žensk. Najboljše ekipe se bodo

udeležile področnega tekmovanja, prav tako pa so se že začele priprave na republiška tekmovanja in na kongresno tekmovanje, ki je vsake štiri leta. Nakelsko tekmovanje je bilo tudi veliko priznanje nakelskemu društvu, ki je letos praznovalo 70. obletnico delovanja. Že so pripravili srečanje gasilk iz kranjske občine. Novembra bodo obnovili ostrešje doma, kmalu pa pričakujejo tudi nov avtomobil, ki so ga že vplačali. Gasilci se prav tako vključujejo v obrambne priprave in akcijo Nič nas ne sme presenetiti.

Rezultati - pionirji A: 1. Mavčiče 280 točk, 2. Cerklje 273 in Prebačevo-Hrastje 273 točk, 3. Duplje 265 točk, 4. Preddvor 264 točk, 5. Velesovo in Kokrica 255 točk itd.; pionirke A: 1. Mavčiče 268, 2. Luže 248; pionirji B: 1. Mavčiče 287, 2. Primskovo 286, 3. Prebačevo-Hrastje 276, 4. Preddvor 260, 5. Spodnji Brnik 258; pionirke B: 1. Mavčiče 304, 2. Britof 204; mladinci: 1. Trboje 506, 2. Cerklje 488, 3. Prebačevo-Hrastje 487, 4. Britof 465, 5. Mavčiče 464 itd.; mladinke: 1. Zalog 447; članice (GD): 1. Mavčiče 744, 2. Kokrica 694, 3. Sp. Brnik 691; članice (IGD): 1. Tekstilindus 689, 2. Sava 687; člani (GD): 1. Prebačevo-Hrastje 821, 2. Primskovo 820, 3. Kokrica 800, 4. Mavčiče 798, 5. Preddvor 776 itd.; člani (IGD): 1. Tekstilindus 2. Sava 745, 3. Planika 648; veterani: 1. Britof 858, 2. Prebačevo-Hrastje 857; enote v okviru civilne zaščite: 1. Sava I 769, 2. Primskovo 768, 3. Mavčiče 707, 4. Voklo 687, 5. Velesovo 685, itd.

Voda ponagajala tudi planincem

JEZERSKO, MAČE - Nedavno deževje in visoke vode so poškodovale prenekatero planinsko pot. Popolnoma je uničen odsek ceste do spodnje postaje tovarne žičnice na Ledine. Cesto poleg planincev uporabljajo tudi gozdarji in Cestno podjetje Kranj. Dokončno je bila urejena letos in kot so povedali v Planinskem društvu Kranj, se je lokacija ob zadnjem nalivu izkazala za neustrezno.

Škode pa kranjskim planincem ne povzročajo le vode. Pred kratkim je iz neznanih vzrokov viztirile vagonček z nosilne jeklene vrvi tovarne žičnice na Kališče, s katero že šesto leto oskrbujejo dom Kokrškega odreda. Strokovna ekipa žičnico že usposablja za normalno obratovanje.

C. Z.

D. Papler

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 18. oktobra, bodo odprte naslednje dežurne trgovine:

KRANJ

Central: Delikatesa, Maistrov trg 11. Na vasi, Senčur in Naklo v Naklem od 7. do 13. ure, vse ostale prodajalne pa bodo odprte od 7. do 19. ure: Klemenček, Duplje, Kravac, Cerklje, Hrib, Preddvor, Kočna, Zg. Jezersko, Na Klancu, Oprešnikova 84, Kranj.

Živila: prodajalna SP pri Nebotičniku, Kranj, Stošičeva 1, samopostrežna prodajalna Planina - Center, Gorenjskega odreda 12, PC Klanec, Likozarjeva 12.

V nedeljo pa so dežurne naslednje prodajalne Centrala Kranj od 7. do 11. ure: Delikatesa, Maistrov trg 11, Kravac, Cerklje, Naklo v Naklem, Na vasi, Senčur.

Obveščamo cenjene kupce, da je prodajalna TOZD - Delikatesa, Na vasi Senčur, spet odprta od 7. do 19. ure, razen ponedeljka in sobote od 7. do 13. ure in ob ponedeljkih od 7. do 11. ure.

JESENICE

Špicerija Bled - supermarket Union, Titova 22 in Rožca - samopostrežna trgovina 9, Bokalova 5/a.

Obnova lesenih mostov

RADOVLJICA - Ob nedavnem hudem deževju so bili vsi leseni mostovi na Savi Bohinjski in Savi Dolinki hudo poškodovani, še najbolj pa mostova v Globokem in v Otočah. Most v Otočah je zdaj neprevozen in ga bodo morali nujno čimprej popraviti ter urediti za prehod pešcev in vozil.

Strokovna komisija, ki je pregledala škodo, je ocenila, da mostovi ne bi bili tako poškodovani, če bi lastniki spoštovali občinski odlok o varstvu zemljišč ob vodah. Tako narasle vode odnašajo vejevje in drevje, ki se zaustavlja ob mostovih ter povzroča škodo. Inšpektorji bi morali bolj opozarjati in tudi kaznovati tiste lastnike, ki odloka ne upoštevajo, prav tako pa bi morali v občini vse lesene mostove boljje vzdrževati in jih nadomestiti z novimi.

Ko so razpravljali o sanaciji najbolj poškodovanih mostov, so se domenili, da čimprej obnovijo most v Otočah, kjer sta oba opornika izredno slaba. Začasno naj bi ga popravili za pešce tako, da bi namestili ograjo, nato pa bi začeli s trajnejšo obnovo. Prvi del popravila bi veljal 40.000 dinarjev in trajal nekaj dni, drugi del popravila pa bi opravili v mesecu dni

in bi veljalo 360.000 dinarjev. Vse to so le začasni ukrepi, v prihodnje pa bodo morali razmišljati o tem, da mostova v Otočah in tudi v Globokem temeljito popravijo ali zgradijo nova. Za most v Otočah so že pripravili idejni projekt, ki pa ga v minulih letih niso uresničili, zdaj pa vse tako kaže, da mostovi terjajo večjo pozornost in skrb.

D.S.

TRŽNI PREGLED

KRANJ

Solata od 25 do 30 din, špinača od 20 do 25 din, cvetača od 40 din, korenček 20 din, česen od 50 do 60 din, čebula 20 din, fižol od 30 do 40 din, pesa 18 din, kumare 20 din, paradižnik 20 din, paprika od 15 do 20 din, slive od 25 do 30 din, jabolka od 18 do 20 din, hruške 20 din, grozdje 30 din, smokve 40 din, ajdova moka 25 din, koruzna moka 14 din, kaša 25 din, surovo maslo 80 din, smetana 48 din, skuta 28 din, sladko zelje 20 din, kisló zelje 30 din, kislá repa 20 din, orehi 250 din, jajčeka 4.50 din, krompir 6 din, kostanj 25 din.

Ob smrti

KARLA GREGORAČA

se najlepše in iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v žalosti stali ob strani, nam izrekli sožalje ter podarili cvetje. Posebno se zahvaljujemo vsem sosedom za izkazano pomoč in pozornost. Hvala tudi predstavnikom delovnih kolektivov za izkazano pomoč. Prav tako se zahvaljujemo gospodaru za poslovilne besede.

Žena Slavica s hčerkama, oče in drugo sorodstvo!

Nenadoma je preminil naš upokojeni sodelavec

DRAGO RISTIČ

vodja reprodukcije

Od njega smo se poslovili v sredo, 15. oktobra 1980 na kranjskem pokopališču.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

TISKARNA IN KARTONAŽA GORENJSKI TISK KRAJN

Z bolečino smo sprejeli vest, da je v 21. letu tragično preminil

ZDENKO POGAČNIK

servisni monter

Priljubljenega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv in družbenopolitične organizacije IKOS KRANJ

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA VALANTA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč in izrečeno sožalje. Vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, se v tako velikem številu poslovili od njega, mu darovali cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja Gradišarjevim, Poličarjevim, Čadeževim in Štucinovim, Janezu Moharju, pevcem iz Naklega ter obema gospodoma za poslovilne besede

Žalujoči njegovi.

Naklo, 15. oktobra 1980

68

BATERIJSKO DELOVANJE

Diagram 125

Diagram 126

1. ... Lf5:!
Beli se je vdal, kajti uvidel je svoj poraz. Lahko bi sledilo naslednje.

2. Lf5: Tg3: +!!
3. fg3: d3+

Lovčeva diagonala se je odprla s šahom, hkrati je baterijski kmet napadel damo.

4. Df2 Lf2: +
5. Tf2: Tc2:
6. Ld3: Tf2:
7. Kf2: Df6+

Črna dama bo vdrla v beli tabor. Beli je izgubljen.

Vzpostavitev baterije je ena od izredno pogostih sestavin kombinatorične igre. Tudi v položaju na diagramu 126 (LARSEN - GELLER: Kopenhagen, 1960) je beli našel zmagovito nadaljevanje z vzpostavitvijo baterijskega delovanja dame in skakača.

1. Lg7:!
Najprej eliminacija kmeta g7, ki varuje polje f6.

1. ... Lc1:
2. Sf6+!!

Črni kralj je sedaj prisiljen vzeti nasprotnikovega lovca in se pomakniti pred baterijo; torej gre za potezo, ki usmerja nasprotnikovega kralja na polje g7.

2. ... Kg7:
3. Se8+ + Kf8
4. Dh8+

Črni se izgubljen. Napad belega se sedaj odvija brez zastojev.

4. ... Ke7
5. d6+ Kd7
6. Sf6+ Ke8
7. Lh3+ Kb7
8. Dd8: Dd1 +
9. Kg2 Ld3
10. Le8+! Ka8
11. Da5+

Črni se je vdal. Izsiljeno sledi 11. ... Kb8 12. Dc7+ Ka8 13. Db7 mat.

Pet minut pred poukom

Velikokrat se zgodi, da kdo zaspi in pozno priteče v šolo. Tudi meni se je to zgodilo.

Bil je lep dan in ko je zvonila ura, se nisem zmenila zanj. Samo še pet minut, sem si mislila. Toda tistih pet minut se je zavleklo. Ko sem se vnovič zbudila in pogledala na uro, je kazala deset do pol osmih. Skočila sem s postelje in se hitro oblekla. V strahu, da ne bi zamudila pouka, sem zmetala v torbo vse, kar sem mislila, da bom potrebovala. Toda že na dvorišču sem se spomnila na dres. Ni bilo časa, da bi se vrnila ponj. Samo minuta je manjkala do pol osmih, ko sem pritekla do šolskih vrat. Oddahnila sem si. A težave so se nadaljevale. Imela sem samo eno copato, manjkal mi je dres, nalovnega peresa nisem mogla najti...

Sklenila sem, da pet minut ne bom nikoli več podaljševala.

Janja Hladnik, 5. b r. osn. šole
herija Grajerja, Trzin

Spala sem na senu

Pri sosedu imajo veliko kmetijo. Med počitnicami mi je gospodinja rekla, če bi šla z bratcem v rov. Takoj sva bila za to.

Drugi dan smo se s traktorjem odpeljali na Rčitno. Tam so bili tudi Primož in drugi. Kmalu smo začeli podirati kupe sene. Sonce je močno pripekalo. Popoldne smo grabili. Teško sem čakala večera. Naredili smo ležišča na senu. Kmalu smo legli. Do trde teme smo se šalili. Potem smo zaspali. Zjutraj nas je zbudil čuden ropot. Deževalo je. Mokri smo prišli v kočo. Čez dan sva z bratcem še pomagala. Zvečer smo se odpeljali domov. Pri sosedu sva dobila tristo dinarjev. Bilo je res prijetno.

Metka Sebanc, 3. b r. osn. šole
prof. Josipa Plemja, Bled

Kaj mi pomeni sreča

Odgovarjajo učenci
2. b razreda
osnovne šole
Simon Jenko
iz Kranja

Sreča sem, če se vozim s kolesom, če sije sonce, če se lahko igram s prijatelji. — **Tanja Polenec**
Najbolj srečna sem, kadar imam rojstni dan, ker dobim veliko obiskov. — **Barbi Zmrzlikar**
Srečna sem, ko sem na morju, če grem na izlet in če v šoli dobim znak za pridnost. — **Barbi Belehar**
Srečen sem, ker ni vojne. — **Gregi**
Srečna sem, ker stanujem v bloku in imam veliko prijateljev in sošolk. — **Irena Jernejčič**
Zame je sreča, če se vozim s kolesom. Sreča je, če sem na koncu leta odlična. — **Tadeja Petrič**
Zame je sreča, da smo svobodni in da smo veseli in zdravi. — **Tatjana Jereb**
Najbolj sem vesel, ko grem iz mestnega ropota v hribe. — **Grega Benčina**
Zame je sreča, kadar imam rojstni dan in sem vesel. — **Tadej**
Zame je sreča, ker imam sestrico, da se lahko igrava in da sva prijateljici. — **Maja Veger**
Zame je sreča, ko smo živeli s Titom. Zelo srečna sem, da živim v miru in svobodi. — **Goranka Žnidar**

Urškin mednarodni dan otroka

Urška je štiriletno dekletce iz povprečne družine s povprečnim standardom, s povprečnimi starši, skratka, eden od mnogih povprečnih otrok, ki tako kot vsak človek potrebuje trenutek časa, posvečen samo njemu.

Da je bil prejšnji ponedeljek mednarodni dan otroka, Urška ni vedela. Zanj je bil to samo ponedeljek, zoprni ponedeljek po soboti in nedelji, ko mamina budilka zadrda, ko je zunaj še temno, ko vsi drugi še spijo... Takrat na stenski uri v kuhinji daljši kazalec kaže na enajst, krajši pa na pet. Povedala je že mami, da ne mara njene ure, da tudi ure v kuhinji ne mara, da nje nima rada, ker ima uro in da... O, ko bo ona velika, takrat ne bo imela ne takšne in ne drugačne ure, nobene. To pa zato, ker mama kar naprej gleda na uro in se ji potem mudi in se vedno boji, da bo zamudila. »Urška, še nisi? Daj no, pohiti! Si copatke vzela? No, daj, daj!« Urška pa je še tako majhna in tako rada bi vsaj še malo spala. Mama jo že vleče skozi vrata. »Pohiti, Urška zbudi se že!«

Hiteli sta v vrtec in mami se je spet mudilo naprej, v službo. Urška bi se rada stisnila k njej. Pa je samo skozi dve veliki solzi videla, kako so se vrata sunkovito zaprla za mamico, ki nikdar nima časa, ki kar naprej gleda na hudobno uro, ki vedno nekam hiti.

Urška je čakala. Dopoldan je počasi mineval... Na uri, ki so jo imeli med igračkami, je nešteto naravnala veliki kazalec na šest, mali pa na dve in še malo. Takrat pride mamica.

Ko je bila ura pol treh, je mamica prišla. »Hitro, Urška, pohiti, mudi se mi! Ne obiraj se, no! Saj vidiš, da nimam časa!« Hiteli sta po stopnicah, hiteli sta mimo otrok, mimo igrišč.

Vse, igrišča, tudi oblaki in sonce, celo drevesa in trave, vse je bilo čudno nejasno in motno, kajti Urška, ki je še čisto majhna punčka, je gledala skozi dve veliki, napol izjokani solzi.

Urška ne ve, da je bil ponedeljek mednarodni dan otrok. Morda je tako še bolj prav, sicer bi solzi bili še večji in še bolj žalostni.

J. U.

Jesenska

Jesenski vetrič že pihlja,
jesen prijazna je prišla,
narahlo liste že zlati,
le kam se ji tako mudi!
Prav tiho je res k nam
prišla,
prinesla mnogo lepega.
A preden se bo poslovila,
v tancico sivo vse bo ovila,
prinesla bo še dež in mraz,
saj takšen je jesenski čas.

Sergeja Malovrh,
5. r. osn. šole
Peter Kavčič,
Škofja Loka

Kolesar

Kolesar po cesti vozi,
vse preveč se mu mudi,
na prehodu tam za pešce
skoraj nesrečo povzroči.

Kmalu bi povozil dečka,
ki čez cesto je hitel,
a miličnik mu zapiska,
z žepa d'narce mu bo vzel.

Lojze Kokalj, 4. r.
osn. šola Selca

SOŠOLEC -
Igor Belehar,
osnovna šola
Simon Jenko
v Kranju

Razstava gob v naši šoli

Letos smo v naši šoli pripravili razstavo gob. Gobe smo prinesli učenci s pohodov, ki so bili ob dnevu pionirjev: z Dobrče, iz Doline, s Kofc, z Bistriške planine in od drugih.

V peskovnike smo dali nekaj zemlje, čezno pa položili mah. V večnamenskem prostoru imamo štiri peskovnike. V dveh so bile razstavljene užitne, v dveh pa neužitne gobe, med njimi nekatere zelo strupene. Tovarišici Klobfutarjeva in Godnovova sta nam med odmorom razlagali, kako se užitne gobe razlikujejo od strupenih.

Razstavo gob smo namenili učencem. Vsi namreč gobe radi nabiramo, a jih ne poznamo dovolj. Zato bi se prav lahko zgodilo, da bi se med užitnimi v košari znašla še strupena.

Mojca in Katja, novinarski krožek
osn. šole heroja Bračiča, Trzin

NAGRADNA UGANKA

Poznate gorenjske športnike?

Darjan Petrič, plavalec, po katerem smo spraševali v prejšnji nagradni uganki, vam res ni delal težav. Dobili smo kup pravih odgovorov in izžrebali Aleša Radeviča iz Radovljice, Gradnikova 89, ki mu bomo poslali serijo Glasovih značk.

Zdaj pa k današnji uganki. Na fotografiji je smučarska tekačica, doma s Kokrice pri Kranju. Lani je končala smučarski oddelek škofjeloške gimnazije in se v novem šolskem letu vpisala na visoko šolo za telesno kulturo v Ljubljani.

Tekmovati je začela že kot pionirka pri smučarskem klubu Triglav. Je večkratna republiška in državna mladinska prvakinja ter stalna članica jugoslovanske reprezentance.

Njen priimek in ime napišite na dopisnico ter jo do 27. oktobra pošljite na naslov: CP Glas Kranj, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 - nagradna uganka.

Za naše otroke res naredimo dovolj?

ZAPISALI SO SE V ZGODOVINO

Anton Janša

mače, doma tudi čebelaril in slikal panjske končnice. 32. letu se je s 17-letnim bratom Lovrencem odpravil na Dunaj ter se vpisal v bakrorezno risarsko šolo na akademiji likovnih umetnosti. Oba sta prejela državno podporo. Postala sta znana po slikah. Brat Lovro se je posvetil pokrajinskemu slikarstvu in postal profesor na dunajski umetnostni akademiji.

Maja 1769. leta se je Anton odzval ponudbi dnevnjavstrijake ekonomske družbe, ki je iskala čebelarja. S pristankom cesarice Marije Terezije je dobil dovoljenje, da povrh slikanja opravlja tudi službo čebelarja. Čebelariti je začel v Meidlingu. Spodbudil je dunajski čebelarje, da so prepeljali panje na ajdovo pale na Moravsko polje. Uspeh je bil očiten. Zelo šibek panj v šestih dneh pridobil 16,80 kilograma teže. Tudi sicer Anton Janša že v prvem letu večkrat potrdil izredno spretnost pri gojitvi čebel.

Leta 1770 je bil imenovan za prvega cesarskega kraljevega učitelja čebelarstva. Predavanja je imel Augartnu od maja do srede septembra. Bila je to prva čebelarška šola, ki se je avgusta s čebelami vred preselila na Moravsko polje. Iz nje je izšla vrsta znamenitih čebelarjev.

»Razpravo o rojenju čebel« je izdal 1771. leta. naravnimi in narejenimi roji je šestnajst čebeljanjev v dveh letih namnožil na tristo.

V tretjem letu čebelarke službe je 13. septembra 1773 umrl za vročinsko boleznijo, star 39 let. Zaprta je druga knjiga »Popolni nauk o čebelarstvu«, ki je izšla po njegovi smrti.

Janševa odkritja se nanašajo na tehniko gojitve biologijo čebel. Prvi je odkril, da matico oplemeniti s polotu v zraku več otrov in učil, da vodi prvi roj s stara matica, da troti niso vodonosci, temveč samci, obhodijo matico. Določil je v čebelji družini dva spol in odkril, da morajo zalegati čebele le otrovska jajca in s tem učil nauk o partenogenezi, deviškem nastajanju otrov. Vedo o rojevanju je po besedah Franz (1951) podal tako popolno in jasno, da ga v tem delu ni prekosil še nihče. Prvi je tudi govoril o periodičnem pojavljanju hojve mane.

Prednosti Janševega obsežnega novatorskega dela področja tehnike čebelarjenja so prišle do veljave šele pri združevanju družin, širjenju gnezda v razvojni dobi preprečevanju rojenja, razmnoževanju z narejenimi roji, povečevanju pridelka medu in voska, obnavljanju satja in oskrbi na izdatnih pašah.

Janša je teoretično utemeljeval svoje metode. Učel je, da je mogoče uspešno preprečevati rojenje predvsem povečevanjem panjskega prostora. V ta namen je vplival vstavljanje medklad, postopek, ki je domala v celoti Demarejevi metodi, kakršna je prišla do veljave šele v prejšnjem stoletju kot najuspešnejša pri čebelarjenju Longstroth-Rootovih panjev, razširjenih po vsem svetu.

Na pašo je Janša prevažal plodišča, ob dobri medenju pa je pridno nastavljal. O njem pravijo, da pridelal po 22 do 28 kilogramov medu na panj.

Srečanje bo

Ob koncu lanskega šolskega leta smo naš najzvestejše dopisnike nagradili z udeležbo na srečanju slovenskih pionirjev dopisnikov.

Pred dnevi se je oglašil eden od učencev, ki se je verjetno zbal, da obljube ne bomo izpolnili. Brez skrbi. Ravno danes bo v Ljubljani sestanek o pripravah na srečanje, na katerem bomo gotovo že deli kaj več in vas čez štirinajst dni obvestili.

Spoštovani tovariš urednik!

Ravnokar smo se poslovili in si že želeli lepe in dolge počitnice, že smo spet skupaj. Še celo resno smo se zakoračili v novo šolsko leto. Tudi v krožku smo se spet zbrali stari znanci in, kot vidite, spet začeli delati.

Odlučili smo se, da pošljemo vam in bralcem Glasa lepe pozdrave in želje za uspešno sodelovanje. S tem mislimo: mi vam bomo veliko pisali, vi, tovariš urednik, objavili, bralci Glasa pa seveda prebrali, kar bo nastajalo v naših glavah.

Še za lani vam dolgujemo zahvalo za nagrado, ki jo je prejela naša Mateja od Gorenjskega sejma in za nagrado, ki jo je prejela Sergeja kot ena najboljših dopisnikov. Hvala.

Letos bo naše delo potekalo malo drugače kot lani. Učenke četrtilih razredov so nas zapustile, ker so odšle na predmetno stopnjo, zato pa smo dobile sedem novih članov, ki jih bomo šele uvajale v delo. Pa še to je novo, da smo dobile prostor v knjižnici Ivana Tavčarja. V vsej šoli ni bilo najti koticke, kjer bi se lahko zbirale v času, ki je za nas najbolj primeren, zato smo za pomoč prosile delavce knjižnice. Razumeli so nas in nam odstopili lep prostor v knjižnici. Zahvaljujemo se jim. Potrudile se bomo, da jih ne bomo razočarale. Obiskovale bomo tudi ure pravljic in srečanja s slovenskimi pisatelji, ki jih pripravljajo v knjižnici. Tako bo naše sodelovanje res lahko uspešno.

Ker ste letos tudi pri Glasu uvedli novost, da vsakih štirinajst dni objavite celo stran prispevkov S šolskih klopi, upamo, da nam boste lahko kaj več objavili. Lep pozdrav od dvanaestih članic, enega člana in tovarišice mentorice dopisniškega krožka na razredni stopnji osnovne šole Peter Kavčič v Škofji Loki.

Hvala za prisrčno pismo. Čakam na vašo pošto. — Urednica

KAN?... na gobje
specialitete na sejem**ALPETOUR**

BEOGRAD z letalom, vlakom ali avtobusom

DO IZVIROV DRAVE IN ZILJE, 2 dni z avtobusom, odhod
26. oktobraDAN REPUBLIKE in NOVO LETO v Pulju, Medulinu, Por-
torožu, Izoli (Simonov zaliv)SMUČANJE 81: Bohinj, Peca, Koralpe, Bad Kleinkirchheim,
Sesto

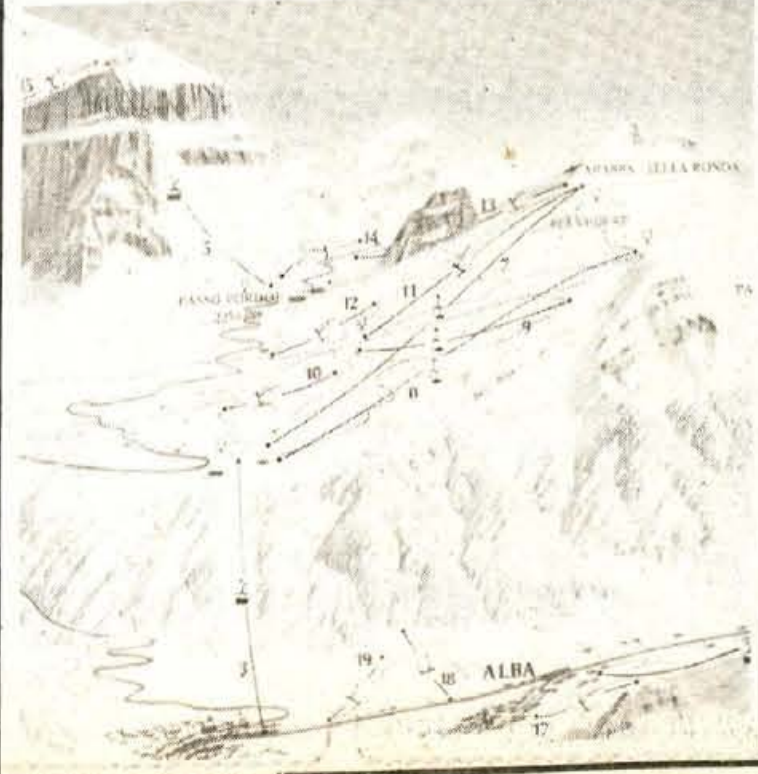
Posebni programi za kolektive in zaključene skupine

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**

- Medulin - 3 dni, 14/11, avtobus
- Nil - večna reka, reka življenja - 9 dni, 26/11 (Abu Simbel) in
29/11
- Rim - 5 dni, 22/10 in 26/11
- Varšava - Krakov - 5 dni, 17/10
- Grčija - sibelka evropske civilizacije - Kreta - 6 dni, 27/11
- Grčija - Ciper - 7 dni, 26/11
- Budimpešta - 3 dni, 24/10, 8/11, 14/11
- London - 5 dni in 3 dni, 17/10
- Mehika in Jukatán - 11 dni, 22/11
- Bali - Bangkok - Singapur - 11 dni, 28/11
- Azurna obala - 5 dni, avtobus, 27/11
- Benetke - Verona - Padova - 2 dni, 29/11

STROKOVNA POTOVANJA

- München, Sejem elektronike - 4 dni, avtobus, 6/11 in 9/11
- Kairo - INTERDIDACTA - 5 dni, 2/11 - mednarodna razstava
bolstva
- Bologna - SAIE - Mednarodna gradb. razstava - 3 dni, 17/10
- Pariz - EQUIO HOTEL 80 - Medn. gostinska razstava - 4
dni, 19/10
- London - COMPEC - Sejem računalništva - 4 dni, 4/11

VSE LJUBITELJE SMUČANJA OBVEŠČAMO, da je na voljo
SMUČARSKI PROGRAM 1980/81.**KOMPASOV SKI CENTER JE ŽE ODPRT**Informativno prodajni propagandni center je velika pridobitev
za smučarje - Obiščete ga lahko vsak dan (od jutra do večera,
ob sobotah le dopoldne) preko cele zimePrejšnji petek so v poslovalnici KOMPASA na Titovi (pri hotelu
Slon) v Ljubljani slovesno odprli SKI CENTER, rezultat skupnega
propagandnega nastopa na področju smučarske ponudbe. Center ni
samo razstaveni prostor za izdelke in propagandno gradivo Almire, Alpi-
samo razstaveni prostor, kjer boste dobili vse informacije
in Elana, ampak je predvsem mesto, kjer boste dobili vse informacije
je o Kompasovih smučarskih aranžmajih, center pa bo posredoval tudi
v okvirne informacije o vseh smučarskih krajih v domovini in tujini (v
Alpah), hkrati pa tam tudi posredoval rezervacije za hotele in druge
smučarskih centrih, na voljo vam bo Kompasov svetovalec za izbiro
smučarskih centrih, ki vam bo svetoval pred je pa bo na razpolago tudi smučarski učitelj, ki vam bo svetoval pred
je napum smučarske opreme. Formiranje in delovanje »ski centra« je
na zahtevo od organizatorjev precej truda. Omenjena oblika infor-
mativno propagandnega nastopa bo verjetno postala tradicionalna, saj
se za udeležbo v njej zanimajo še nekateri proizvajalci smučarske opre-
me in drugi.**KOMPASOV
»BELI
PROGRAM«**ZIMSKA IN POMLADANSKA
SMUKA 1981 - DOMA
IN V TUJINIKranjska gora - Kanin -
Pampeago - Alleghe - Passo
Tonale - Nevegal - Passo
Pordoi - Avoriaz - Cham-
onix - Obertauern - Bad
Kleinkirchheim - La Tou-
ssuire - Val SenalesIz Kompasove smučarske po-
nudbe za zimo 80/81 vam danes
predstavljamo njihove aranžmaje
na Nevegalu in prelazu Pordoi.
Nevegal je že uveljavljeno smučar-
sko središče, zaradi bližine (od
Ljubljane je oddaljeno samo 300
kilometrov) pa ga pozna že precej
naših smučarjev. Zaradi dobrih
izkušenj iz preteklih let ga je
Kompas tudi letos uvrstil v svojo
ponudbo in tam rezerviral po-
stelje v hotelih Oliver in Olimpo
(vse sobe s TWC), ki ležita tik ob
žičnicah. Za sedem polnih pen-
zionov v hotelu Oliver boste od-
šteli 4.900 din, v hotelu Olimpo pa
je nekaj ceneje: 4.500 din. Avto-
busni prevoz stane 600 din, teden-
ska karta za žičnice pa 1.250 din.
Otroci imajo v obeh hotelih 700
din popusta, če koristijo tretje
ležišče. Tretja oseba v tropostelj-
ni sobi ima 300 din popusta. Od-
hodi: 10., 17., 24., in 31. januarja
1981.Ze enajsto leto hodijo Kopa-
sovi gostje smučati na prekrasna
smučišča na prelazu Pordoi, kjer
jih čaka več kot 70 kilometrov
smučarskih prog, ob katerih ob-
ratuje 40 različnih sistemov žič-
nic, ki so med seboj povezani. Za
letošnjo zimo je Kompas rezerv-
iral zmogljivosti v hotelih Bella-
vista in Pordoi, ki ležita ob žič-
nicah. Cena aranžmaja, v katero
je vključeno 7 polnih penzionov,
avtobusni prevoz, neomejena upo-
raba žičnic, smučarski učitelj -
vodnik, je od 8.200 din naprej, za
otroke pa je predviden popust.
Vsi odhodi so v januarju 1981.Podrobnejše informacije in
program so vam na voljo v SKI
CENTRU na Titovi v Ljubljani,
v ostalih poslovalnicah Kompa-
sa in pri pooblaščenih agencijah.
Naslednji teden vam bomo
predstavili Kompasove smučar-
ske aranžmaje v Franciji.SKLAD ZA DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE
DELAVCEV V ZASEBNEM SEKTORJU KRANJ
Trg revolucije 3, p.p.183
KRANJ

Delavcem in obrtnikom občin Gorenjske!

STROKOVNA EKSURZIJA

Obveščamo vas, da Sklad za dopolnilno izobraževanje delavcev v za-
sebnem sektorju Kranj ORGANIZIRA STROKOVNO EKSURZIJO
V ROGAŠKO SLATINO

Program:

1. dan:

Odhod avtobusa iz Kranja ob 7. uri zjutraj. Vožnja preko Trojan, skozi
Celje do Rogaske Slatine. Postanek za ogled zdravilišča. Ob 10. uri bo
sledil strokovni ogled steklarne »Boris Kidrič«. Po ogledu povratek v
Šentjur pri Celju, kjer boste postreženi z domačim kosilom v gostišču
Hvalec. Po kosilu dalje skozi Rogatec, Krapino in Zabok v Stubičke
toplice. Nastanitev v hotelu »Matija Gubec«. Večerja in nočitev.

2. dan:

Po zajtrku si boste ogledali muzej posvečen kmečkim uporom in spo-
menik Matije Gubca, nato bo sledila vožnja do Kumrovcov. Tu si boste
ogledali rojstno hišo maršala Tita in Spominski dom borcev in mladine.
Nadaljevanje potovanja v Bizeljsko, kjer bo kosilo. Pozno popoldne
povratek skozi Brežice, Novega mesta do Ljubljane. Predviden prihod
v Kranj v večernih urah.

CENA:

Delavci plačajo 200,00 din, ostale stroške povrne Sklad. Obrtni-
ki plačajo 1.200,00 din po osebni. Prednost imajo delavci.Ekskurzija je dvodnevna in je razdeljena v dve skupini:
PRVA SKUPINA IMA ODHOD: 8. novembra
DRUGA SKUPINA IMA ODHOD: 10. novembra

Rok prijav je do 1. novembra 1980.

Prijave sprejema Sklad za dopolnilno izobraževanje delavcev v zaseb-
nem sektorju Kranj in Združenje obrtnikov v občini.**ISKRA Elektromehanika Kranj**TOZD Tovarna telefonskih enot
Blejska Dobrava 124
64273 Blejska Dobravapo sklepu komisije za delovna razmerja in delitev OD
razglašala prosta dela in naloge

1. KV STRUGARJA
za delo v pomožni orodjarni in vzdrževanju
Pogoji: - 3 letna poklicna šola,
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
2. SAMOSTOJNIH IN INDUSTRIJSKIH
KONTROLORJEV
(RTV, TT, TK- mehanik, elektromehaničnik, obratovni
elektrikar)
Pogoji: - 3 letna poklicna šola,
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
3. PRIUČENEGA DELAVCA
Pogoji: - osnovna šola,
- 1 leto ustreznih delovnih izkušenj

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo
v roku 15 dni po objavi na naslov Iskra Elektromehanika Kranj,
TOZD Tovarna telefonskih enot, 64273 Blejska Dobrava 124.
Industrijski kombinat**STEKLARNA
HRASTNIK**

Cesta 1. maja 14

Hrastnik

predstavlja na 13. sejmu stanovanjske
opreme v Kranju od
17. do 24. oktobra svoj proizvodni
program izdelkov iz stekla
za široko potrošnjo
in gostinstvo ter svetlobnih teles v
najmodernejših dizajnih.Obiščite razstaveni prostor
STEKLARNE HRASTNIK!

MODNA HIŠA LJUBLJANA

Modna ženska, moška in otroška konfekcija za jesen in zimo, pletenine vseh vrst ter modni galanterijski artikli so vam na voljo v blagovnicah MODNA HIŠA Ljubljana, Maribor, Osijek in Smederevo.

Kar lahko kupiš danes, ne odlašaj na jutri! Obiščite nas!

Priporočila se Trgovska delovna organizacija MODNA HIŠA n. sol. o. Ljubljana.

NA GORENJSKEM SE JE POVEČALO ŠTEVILO ŠKOD

V prvih devetih mesecih letošnjega leta je bilo družbenemu sektorju in občanom izplačanih 24.188 škod, 1435 škod je bilo izplačanih več kot v lanskem letu v opazovanem obdobju.

Porast je posebno visok, če od lanskih odštejemo posebno »bogato« letino po viharjih škodah, ki jih je bilo približno 2.000.

Največ škod je bilo v skupini požarnih zavarovanj in sicer 8.877. Tu so najštevilnejše škode na stanovanjskih premoženjih s 5.800 škodnimi primeri, sledijo strojelomne in požarne škode.

Druga največja skupina so osebna zavarovanja s 7.445 izplačanimi odškodninami. V tem številu imata življenjska in nezgodna zavarovanja enaka deleža.

S številom 4.926 so na tretjem mestu avtomobilske odškodnine. Tu s tri četrtinskim deležem prednjačijo odškodnine iz avtomobilske odgovornosti, kasko škod je pa bilo preko 1.000.

V skupini transportnih zavarovanj je bilo 2.577 izplačil. Največ škod izvira iz potrošniških kreditov in sicer kar 1.919, sledijo pa odškodnine iz domačega in mednarodnega transporta blaga.

Na zadnjem mestu so kmetijska zavarovanja s 363 škodami, tu je bilo 323 škod zavarovanj živali, ostale so pa škode na posevkih po toči.

V družbenem sektorju je imovina skoraj v celoti zavarovana za dejansko vrednost, nekatere organizacije združenega dela nimajo zavarovanega loma strojev, redkeje imajo pa zavarovan obratovalni zastoj.

V Zavarovanju zasebnega premoženja se zaradi stalnega dviga cen gradbenih materialov vedno pogosteje soočamo z dejstvom, da je premoženje preizkušeno zavarovano. Negativne posledice pa občuti po požarnih in drugih nevarnostih prizadeti zavarovane. Opažamo tudi, da že zasebno premoženje ni zavarovano, posebno nove stanovanjske hiše, obrti z zalogami reprodukcijskega materiala itd.

Podoben primer je bil pri enem zadnjih požarov v letošnjem letu dne 13. 9. 1980 v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. Po požaru prizadeti zavarovanec je bil zavarovan skoraj za dejansko vrednost in je dobil povrnjeno škodo v višini 95% celotne škode. Medtem ko uničeni obrtnikovi stroji in visoke zaloge reprodukcijskega materiala, locirane v isti stavbi niso bile zavarovane. Enako ni bila zavarovana občutno prizadeta nova sosednja stanovanjska hiša.

Ker so po požarnem zavarovanju poleg klasičnega požara zaobsežene tudi nevarnosti eksplozije, viharja, toče itd. svetujemo lastnikom stanovanjskih in drugih zgradb, da se posvetujemo z našimi terenskimi zastopniki, ki bodo svetovali najustreznejši in najugodnejši način in višino zavarovalnih vsot.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST KRANJ

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

Najnovejše modele oblek in kril za jesenske dni dobite v naših prodajalnah v Kranju, Kamniku in Trzinu

MESEC KNJIGE:

KUPITI
- PREBERI

OKTOBRA
POSEBNO
UGODEN
NAKUP
NAJRAZLIČNEJŠIH
KNJIG

600 KNJIG
CEN

35-60

VSAKOMUR
DOSTOPNO
BOGASTVO
V VSEH
KNJIGARNAH
IN PRI
ZALOŽNIŠKIH
POVERJENIKIH

MLADINSKE
KNJIGE

CENEJŠE KNJIGE LAHKO
TUDI KUPITE NA STOJNICI
MLADINSKE KNJIGE
NA 13. SEJMU
STANOVANJSKE OPREME
OD 17. — 24. OKTOBRA
V KRANJU

obiščite nas v hali A
na sejmu

STANOVANJSKE OPREME

V KRANJU

od 17.-24. oktobra 1980

murha

MERKUR KRANJ

VAM NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME
OD 17. DO 24. OKTOBRA V KRANJU
NUDI

- BELO TEHNIKO ZA OPREMO STANOVANJ
- »KOLPA« PROGRAM ZA KOPALNICE
- PEČI IN RADIATORJE ZA CENTRALNO KURJAVO
- SANITARNO KERAMIKO

NA RAZSTAVNEM PROSTORU VAM MERKUR — KRANJ
PRVIČ PREDSTAVLJA

KLOCKNER

TOPLOTNO TEHNIKO IZ ZR NEMČIJE

- ELEMENTE ZA KORIŠČENJE SONČNE ENERGIJE
- GORILNIKE PLINSKE, OLJNE IN KOMBINIRANE
- PRIBOR ZA VGRADITEV ELEMENTOV IN GORILNIKOV

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE NA RAZSTAVNEM
PROSTORU MERKUR — KRANJ HALA A

EPS

TISOČ PRILOŽNOSTI NA ENEM MESTU!

KREDITI ZA GRADBENI MATERIAL:

- GRADBENI MATERIAL »OD TEMELJA DO STREHE«,
- OKNA IN VRATA S TAKOJŠNJO DOBAVO,
- MARMORNE OKENSKE POLICE, FURNIRANE IN MASIVNE OBLOGE,
- CISTERNE ZA KURILNO OLJE,
- NOVO HIDROIZOLACIJSKO SREDSTVO ZA BETON, KAMEN IN LES
- MINERALIZATOR,
- LEPILA ZA PARKET IN KERAMIKO TER OSTALA MIZARSKA LEPILA

lesnina KRANJ - PRIMSKOVO

Poslovalnica LES - tel. 26-076

POTROŠNIKI!

Obiščite razstavno prodajni prostor MERCATORJA v HALI A. Na letošnjem sejmu stanovanjske opreme od 17.-24. 10. 1980 si lahko ogledate in nabavite po konkurenčnih cenah v paviljonu MERCATORJA:

spalnice, dnevne sobe, sedežne garniture, jedilnice, kuhinjsko, pred sobno in mladinsko pohištvo, jogi vzmetnice, TV aparate, radio aparate, gramofone, kasetofone, tranzistorje, gramofonske plošče in male gospodinjne aparate.

SMUČI in druga smučarska oprema

NOVOSTI NA TRGU:

Sestavljivo pohištvo MEBLO — FORMANOVA
BRESTOVA spalnica ANDREJA

UGODNOSTI NAKUPA SO:

- sejemске cene
- dostava na dom
- strokovni nasveti pri nakupu
- in prodaja na potrošniško posojilo

OBISČITE SEJEM
STANOVANJSKE OPREME
IN PAVILJON MERCATORJA!

MERCATOR
vas pričakuje —

nasvidenje
pri MERCATORJU!

LESNA
INDUSTRIJA
PIVKA

Na 13. sejmu stanovanjske opreme v Kranju
vam predstavljamo:

sestavljivo pohištvo SISTEM JAVOR POSTOJNA
sedežne garniture PROGRAM PINGVIN
vrtne in jedilniške garniture

OBISČITE NAŠ
RAZSTAVNI
PROSTOR!

ZAHVALA

Ob neizprosni resnici, da našega ljubljenega sina, brata in nečaka

BRANKA ZAPLOTNIKA

iz Letenc

ni več, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali in sodelovali z nami, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili v njegov prerani grob.

Posebna zahvala g. župniku za izbrane besede tolažbe in lepo opravljen pogrebni obred. Enaka zahvala dobrim sosedom, sorodnikom in sploh vsem prijateljem, pevcem, govornikom, gasilcem. OO ZSMS Goriče in Tenetiše.

Iskrena hvala članom kolektiva SGP Gradbincev Kranj - TOZD SKO Kokrica, posebno njegovim najožjim sodelavcem, za izkazano pozornost in častno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Se enkrat hvala vsem, tudi tistim, ki jih morda nismo posebej navedli!

== VSI NJEGOVI ==

Letence, 14. oktobra 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in prababice

MARIJE PFAJFAR

p.d. Zlatičeve mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem kolektivov: Iskra Kranj - DSSS Programsko tehnične službe in TOC Kranj - Čevljarji odsek, ki so nam izrazili sožalje, ji podarili vence in cvetje in jo pospremili na zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Bajžlju za vso skrb in lajšanje bolečin med boleznijo, g. župniku in g. kaplanu za lep pogrebni obred.

Vsem še enkrat, iskrena hvala!

Zalujoči: sinovi in hčere z družinami ter drugo sorodstvo!

Kranj, Trstenik, Praše, Pula, 11. oktobra 1980

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš ljubi mož, očka in dedek

JOŽE KOBAL-BRUNO

Upravnik Doma za ostarele Albina Drolca - v pokoju, borec NOB iz leta 1942

Pogreb pokojnika bo v petek, 17. oktobra 1980, ob 16. uri na pokopališču v Kranju. Do pogreba leži v mrliški vežici.

Zalujoči: žena Jožica, hčerki Silva z možem, Almira z družino, sin Vasja in drugo sorodstvo

Kranj, Škofja Loka, Dobravlje, Izola, Celje, Cirkulane, Štanjel, 14. oktobra 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

PETRA REBERNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem za vsestransko pomoč in izražena sožalja. Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, se v tako velikem številu poslovili od njega, mu darovali vence in cvetje ter ga pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred.

Vsem skupaj, še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi!

Sporočamo žalostno vest, da je v 77. letu starosti umrl naš dragi mož, ata in stari ata

ANTON BOHINJEC

Tominčev ata s Kokrice

Pogreb dragega ata bo v soboto, 18. oktobra 1980, ob 15. uri izpred hiše žalosti - Partizanska pot št. 16, na pokopališču na Kokrici

Kokrica, Kranj, 16. oktobra 1980

Zalujoči vsi njegovi!

MALI

telefon 23-341

OGLESI

Oglasi pod šifro so zaupni, zato naslovov ne dajemo. Prejemnik sam odloči ali na ponudbo odgovori ali ne.

== PRODAM ==

Prodajam športno KOLO bijanci (10 do 16 let), Draksler, Zasavska c. 36/b, Kranj 8499

Prodajam KMEČKI MLIN na kamna (primer 60) in večjo količino HRUŠK za most, Zemlja, Selo 32, Zirovnica 8606

DNEVNO SOBO (sedežno garnituro) prodajam. Informacije po tel. 064-26-564 ali naslov v oglašnem oddelku 8616

BODOČE MAMICE! Prodajam PLASČ. Informacije po telefonu (064)26-564 ali naslov v oglašnem oddelku 8617

Prodajam HI-FI GRAMOFON s kasetofonom in ojačevalcem. 2 x 15 Watov in sesalno cev za gnojnico. Kern, Srednja vas 69, Senčur, tel. 41-073 8647

Prodajam srednje težkega KONJA in novo diatonično HARMONIKO BEA. Kopic Jože, Dvorje 44, Cerklje 8648

Prodajam rabljena OKNA z roletami in električni STEDILNIK. Poglačnik Anton, Zg. Dobrava 27, Kamnata gorica 8649

Prodajam SPALNICO, Šišskovo naselje 23, Kranj - Stražišče 8650

Prodajam kuhinjsko termoakumulacijsko PEČ, 3 kW, DIVAN, STEDILNIK na trda goriva in KOTEL za žganjekuho. Hafnarjeva pot 12, Kranj 8651

Prodajam litoželezno kopalno in tuširno KAD, belo. Telefon 70-147 8652

Prodajam SLAMOREZNICO s puhalnikom. Britof 34, Kranj 8653

Prodajam 3 kW termoakumulacijsko PEČ, Preddvor 57 8654

Prodajam MACĖHE, Praprotnik, Loka 5, Tržič 8655

Takoj prodajam približno 1000 kosov OPEKE BH 6. Šifra: Takoj 8656

Prodajam 1000 kg drobnega KROMPIRJA, Zadruga 6, Duplje 8657

Prodajam HRUSKE moštarice in JABOLKA, Markič Angela, Ziganja vas 10, Tržič 8658

Prodajam 300-litrsko hrastovo KAD, Gorenjesavska c. 20, Kranj 8659

Prodajam več 100 enoletnih SADIK črnega ribeza. Jože Kejzar, Begunje 5 8660

Prodajam akustično KITARO, znamke paloma. Informacije po tel. 23-112 po 18. uri 8661

Prodajam PUNTE, Pipanova 18, Senčur 8662

Prodajam HRUSKE tepke in moštarice. Zg. Bela 21, Preddvor 8663

Prodajam MACĖHE, RIGELČKE in ZELJE v glavah. Senčur, ŠtefetoVA 18 8664

Prodajam 300-litrsko ZAMRZVALNO SKRINJO gorenje. Telefon 26-301 8665

Prodajam TRAMOVE, PUNTE in daljše LATE, primerne za odranje, Polica 1, Naklo 8666

Prodajam malo rabljen bencinski MOTOR za kosilnico BCS, Cegnar Franc, Virmaše 102, Škofja Loka 8667

Prodajam neškropljena obrana zimska JABOLKA, Bašelj 20, Preddvor 8668

Prodajam suha hrastova DRVA, ZELJE v glavah in jedilno PESO, Luže 38, Senčur 8669

Prodajam SIPOREKS, 7,5 cm, kombi plošče, 5 cm in LEPILO herilep, Zasavska 39/a, Kranj 8670

Prodajam zimska JABOLKA, različnih sort, Pretnar, Predoslje 87, tel. 70-092 8671

Prodajam KRAVO simentalko, v petem mesecu brejosti, Sp. Otok 24 8672

Prodajam hrastov lamelni PARKET, III. vrste, 55 kv. m, Pot v Bitnje 57, 8673

Prodajam SADIKE ligustra, 80-litrski BOJLER, pocinkane ZLEBOVE in OTROŠKO POSTELJICO, Šuceva 9, Kranj 8674

Prodajam krmilno PESO, Nograšek, Predoslje 78, Kranj 8675

Prodajam zimska JABOLKA, različnih sort in več ASPARAGUSOV, Sr. Bela 6, Preddvor, tel. 45-223 od 19. do 20. ure 8676

Poceni prodajam termoakumulacijsko PEČ elind, 3 kW, trajnožarečo PEČ gorenje in plinsko PEČ iskra, Čirče 10, Kranj 8677

Poceni prodajam SEDEŽNO GARNITURO, Telefon 26-979, Jezerska c. 42, Kranj 8678

Prodajam 1,5 kub. m lepih hrastovih PLOHOV, 5 cm, Bernard, Zg. Senica 16, Medvode 8679

Dobro ohranjeno kombinirano OMARO, poceni prodajam, Oglod vsak dan popoldan ali tel. 26-919, Šubarevič, Oldhamska 114V, Kranj 8680

Prodajam dobro ZIMO (za kavč ali na drobnico), Demšar, Zg. Bitnje 132, Zabnica 8681

Prodajam starejšo SPALNICO z jogiji in OTROŠKO POSTELJICO, dobro ohranjeno, za 3.500 din, Moškova, Stošičeva 4, Kranj 8682

Prodajam novo plinsko PEČ super ser elra, Križan, Tominčeva 8, Kranj - Stražišče, tel. 25-497 8683

Zaradi odhoda v JLA prodajam dirkalno KOLO rog sprint, Koluh Bojan, Hrastje 150, Kranj 8684

Prodajam HLADILNO SKRINJO ali zamenjam za avto v voznom stanju (doplačam), Telefon 81-622 8685

Ugodno prodajam 1000 različnih ZNAČK, Miha Vergelj, Na trati 51, Lesce 8686

Poceni prodajam DNEVNO SOBO florida ekstra, z raztegljivim leščem, Ignatov, Hafnarjevo naselje 86, Škofja Loka, tel. 60-882 po 16. uri 8687

Prodajam ZIBELKO z vzmetnico, cena 1.000 din, Golnik 55 8688

Prodajam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK, Telefon 74-945 8689

Ugodno prodajam popolnoma nov PLASČ perzianer, št. 46, znamenite bohara, Informacije po telefonu 064-77-925 od 16. ure dalje 8690

Prodajam zimska JABOLKA na drevju, Globočnik Milan, Voglje 85, Senčur 8691

Prodajam kvalitetna jesenska zimska JABOLKA, Jerala, Podbrnje 111, Duplje 8692

Prodajam 8 mesecev starega ZREBETA, Bohinjska Bela 5 8693

Prodajam otroško ZIBELKO, pan, Veljka Vlahoviča 10, Kranj - Planina, tel. 27-805 8694

STEREO RADIO HSR - zamenjam za RADIO-KASETOFON, Telefon 22-336 8695

Lepo telico za rejo, staro 3 meseci, prodajam, Kovor 52 8696

Prodajam TELEETA za rejo, Letenci, Golnik 8697

Prodajam tovarniško nov GORELEC na olje thyszen, do 45.000 k, Rozman Vida, Poljšica 4, Podnanje 8698

Prodajam trajnožarečo PEČ kupa persbush, LONČEN KAMIN, POMIVALNO MIZO emo, Drulak, ka 45/f, Kranj, tel. 27-644 8699

Prodajam dve toni CEMENT, Cerklje 123 8700

Prodajam PRASIČE, težke od 40 kg, 150 kg, Posavec 16, Podnart 8701

Prodajam SEDEŽNO GARNITURO, Možnost plačila s kreditom,ivec Jana, C. talcev 6, Škofja Loka, tel. (064) 60-754 8702

Prodajam kromatično HARMONIKO, 120-basno, petvrstno, tridesetuglašeno, znamke maugen freese, 60-basno klavirsko HARMONIKO, Fic Jože, Tavčarjeva 16, Kamnata gorica, Šk. Loka 8703

Prodajam kvalitetna JABOLKA, jonatan, kanada, voščenska, kosov, cena 7 in 8 din za kg, Križaj Franjo, Godešič 42, Škofja Loka 8704

Poceni prodajam globok OTROŠKI VOZIČEK, Sturm, Na Kresu 8705

Zelezniki

Prodajam 5 vezanih OKEN - 80 x 220, Odpiranje: 1 ozko široko krilo, Jože Ziberl, Podpulta, 4, Škofja Loka 8706

Prodajam športni OTROŠKI VOZIČEK - avto-sedež, cena 800, Ramšak, Partizanska 43, Škofja Loka 8707

Prodajam 20 gramov ZLATA zobe in masivne zlate GUMBE, manšete (16 gramov), Ruper, telefon 064-60-696 8708

Ugodno prodajam rabljen SESER LEC hoover, Informacije po telefonu 26-501 v soboto od 18. do 21. ure 8709

Prodajam zimska JABOLKA, Lijanič, Smeledniška 104, Kranj 8710

Prodajam termoakumulacijsko PEČ, 4 kW in zadnji branik in n. m. - Orehek 8711

Prodajam dobro ohranjeno zabiljno SPALNICO iz trdega lesa, 80 bar, Vidmarjeva 2/a, Kranj 8712

Prodajam 40 kg težke PRASIČKE, Praprotna polica 4, Cerklje 8713

Prodajam osem tednov stare PRASIČKE, Cerkljanska Dobrava, Cerklje 8714

Prodajam sedem tednov stare PRASIČKE, Smartno 7, Cerklje 8715

Prodajam DRVA (klaftre), Lahovič, 24, Cerklje 8716

Prodajam PRASIČKE, težke od 2 do 30 kg in črnobelo TELEVIZIJO, Zg. Brnik 76, Cerklje 8717

Prodajam jalovo KRAVO za zate, ali zamenjam za brejo, Vasca 6, Cerklje 8718

Prodajam več PUJSKOV, težki od 20 do 40 kg, Senturška gora 23, Cerklje 8719

Prodajam obrana zimska JABOLKA, KA, Zalog 38, Cerklje 8720

Prodajam drobni KROMPIR, Partizanska 15, Senčur 8721

